

1092**OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 16 października 2000 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Policji.

1. Na podstawie art. 149 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668 i z 2000 r. Nr 12, poz. 136) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 27 września 1991 r. o zasadach odpłatności za leki i artykuły sanitarne (Dz. U. Nr 94, poz. 422),
- 2) ustawą z dnia 16 października 1991 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 107, poz. 461),
- 3) ustawą z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. Nr 54, poz. 254),
- 4) ustawą z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 214),
- 5) ustawą z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17),
- 6) ustawą z dnia 23 grudnia 1994 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 34, poz. 163),
- 7) ustawą z dnia 21 lipca 1995 r. o zmianie ustaw: o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych, o Policji, o Urzędzie Ochrony Państwa, o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 515),
- 8) ustawą z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 59, poz. 269),

- 9) ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496),
- 10) ustawą z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153),
- 11) ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083),
- 12) ustawą z dnia 17 lipca 1997 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz. U. Nr 80, poz. 499),
- 13) ustawą z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 106, poz. 680),
- 14) ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779),
- 15) ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 i z 1998 r. Nr 162, poz. 1122),
- 16) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668),
- 17) ustawą z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255),
- 18) ustawą z dnia 21 lipca 2000 r. — Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, poz. 852)

i zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 75 i 76, art. 146 ust. 2—4, art. 148, art. 149 ust. 3, art. 150 ust. 2, art. 151 ust. 2 i 3, art. 154—156 i art. 157 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179), które stanowią:

„Art. 75. 1. Policjantowi i członkom jego rodziny przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń służby zdrowia resortu spraw wewnętrznych na zasadach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

2. Policjant i członkowie jego rodziny mogą również korzystać z bezpłatnych świadczeń leczniczych zakładów społecznej służby zdrowia w zakresie i na warunkach określonych w drodze rozporządzenia przez Ministrów Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Spraw Wewnętrznych lub świadczeń leczniczych innych zakładów służby zdrowia na warunkach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

3.^{a)} Świadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługują również osobom uprawnionym do zaopatrzenia emerytalnego na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

4.^{b)} Zaopatrzenie w leki bezpłatnie, za opłatą ryczałtową lub za częściową odpłatnością oraz zaopatrzenie w artykuły sanitarne określa odrębna ustawa.

Art. 76. 1. Policjantowi, który nabył prawo do policyjnej renty z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą, oraz uprawnionym członkom jego rodziny, a także osobom uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszu, którego śmierć nie pozostaje w związku ze służbą, przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń leczniczych społecznej służby zdrowia.

2.^{c)} Zaopatrzenie w leki bezpłatnie, za opłatą ryczałtową lub za częściową odpłatnością oraz zaopatrzenie w artykuły sanitarne określa odrębna ustawa.

3.^{d)} Policjantowi zwolnionemu ze służby, który nie nabył uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego określonego w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, a także członkom jego rodziny przysługuje prawo do świadczeń leczniczych zakładów społecznych służby zdrowia w zakresie i na warunkach przewidzianych dla pracowników, z którymi stosunek pracy został rozwiązany.”

Art. 146. „2. Dokumenty, mienie oraz etaty pozostające dotychczas w dyspozycji Milicji Obywatelskiej Minister Spraw Wewnętrznych przekaże nowo utworzonym organom centralnym zgodnie z ich kompetencjami.

a) W brzmieniu ustalonym przez art. 53 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 214), która weszła w życie z dniem 26 maja 1994 r.

b) Dodany przez art. 22 pkt 1 ustawy z dnia 27 września 1991 r. o zasadach odpłatności za leki i artykuły sanitarne (Dz. U. Nr 94, poz. 422), która weszła w życie z dniem 21 listopada 1991 r.

c) Dodany przez art. 22 pkt 2 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie b.

d) Oznaczenie nadane przez art. 22 pkt 2 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie b, w brzmieniu ustalonym przez art. 53 pkt 1 ustawy wymienionej w przypisie a.

3. W województwach, w których rozdzielenie pomiędzy Policję i Urząd Ochrony Państwa mienia ruchomego i nieruchomości, o którym mowa w ust. 2, łączyłoby się ze szczególnie wysokimi kosztami lub trudnościami technicznymi, mienie to przejmują jednostki Policji, zapewniając na okres nie przekraczający jednego roku świadczenie usług na rzecz Urzędu Ochrony Państwa.
4. Minister Spraw Wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, określi zasady stopniowego przekazywania kompetencji i mienia, o których mowa w ust. 2, do jednostek Policji i Urzędu Ochrony Państwa."
- „Art. 148. 1. Działające dotychczas w wojewódzkich urzędach spraw wewnętrznych wydziały paszportów, do czasu przekazania spraw paszportowych do właściwości wojewodów, funkcjonują przy komendach wojewódzkich Policji pod bezpośrednim nadzorem Ministra Spraw Wewnętrznych.
2. Uprawnienia do wydawania decyzji w sprawach paszportowych, przewidziane w ustawie z dnia 17 czerwca 1959 r. o paszportach (Dz. U. z 1967 r. Nr 17, poz. 81, z 1971 r. Nr 28, poz. 261, z 1983 r. Nr 66, poz. 298 i z 1984 r. Nr 31, poz. 172) dla organów podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, do czasu przekazania spraw paszportowych wojewodom przysługują kierownikom wydziałów paszportów.
3. Komendanci wojewódzcy Policji zapewnią obsługę finansową, lokalową i materiałową tych jednostek. Wydatki z tego tytułu są refundowane ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych."
- Art. 149. „3. Minister Spraw Wewnętrznych, w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, nada odpowiednie stopnie policyjne policjantom, którzy do tego czasu zachowują dotychczasowe stopnie Milicji Obywatelskiej."
- Art. 150. „2. Minister Spraw Wewnętrznych może funkcjonariuszowi o szczególnych kwalifikacjach, zajmującemu stanowisko w służbie zdrowia podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych, przedłużyć okres stosowania przepisów o Policji w zakresie stosunku służbowego i wynikających z niego praw i obowiązków oraz przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji oraz ich rodzin na czas nie przekraczający dnia 31 grudnia 1991 r."
- Art. 151. „2. Funkcjonariusze, o których mowa w ust. 1, nabywają prawo do dodatku wyrównawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 i Nr 10, poz. 59).
3. Wydatki z tytułu wypłaty zwolnionym funkcjonariuszom dodatków wyrównawczych są pokrywane ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych."
- „Art. 154. W ustawie z dnia 8 października 1982 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 1985 r. Nr 54, poz. 277, z 1988 r. Nr 11, poz. 84 i z 1989 r. Nr 20, poz. 105) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) w art. 13 wyrazy «oraz funkcjonariuszom Milicji Obywatelskiej» zastępuje się wyrazami «oraz funkcjonariuszom Urzędu Ochrony Państwa»,
  - 2) art. 14 skreśla się,
  - 3) art. 15 otrzymuje brzmienie:

«Art. 15. 1. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach wojskowych i innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych mają prawo tworzenia i zrzeszania się w związkach zawodowych pracowników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

2. Prawo tworzenia i zrzeszania się w związku zawodowym pracowników wojska przysługuje, przy zachowaniu wymogów obronności, pracownikom zatrudnionym w jednostkach wojskowych oraz przedsiębiorstwach podległych Ministrowi Obrony Narodowej.

3. Prawo zrzeszania się w związkach zawodowych nie przysługuje:

    - 1) pracownikom zatrudnionym w jednostkach wojskowych lub innych jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, do których znajdują zastosowanie ograniczenia przewidziane w ustawie o pracownikach urzędów państwowych,

2) pracownikom zatrudnionym w jednostkach wojskowych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, do których znajdują zastosowanie ograniczenia przewidziane w ustawie o pracownikach urzędów państwowych,

3) pracownikom zatrudnionym w jednostkach wojskowych określonych przez Ministra Obrony Narodowej ze względu na szczególny charakter tych jednostek.»

Art. 155. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207 oraz z 1989 r. Nr 20, poz. 104, Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 65 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

«4. Skierowanie do służby w formacjach uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej może nastąpić tylko za zgodą poborowego.»

2) w art. 181 w ust. 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

«Osobom nie zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych nadanie przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego do tych jednostek następuje wyłącznie za zgodą tych osób.»

Art. 156. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej przeprowadzi w terminie do dnia 31 grudnia 1990 r. weryfikację dotychczasowych przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych do jednostek podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, z zachowaniem wymogu określonego w art. 181 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 155.»

Art. 157. „3. Przepisy art. 75 obowiązują do czasu odmiennego uregulowania zasad organizacji, funkcjonowania i finansowania służby zdrowia.”;

2) art. 25 ustawy z dnia 27 września 1991 r. o zasadach odpłatności za leki i artykuły sanitarne (Dz. U. Nr 94, poz. 422), który stanowi:

„Art. 25. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 6 ust. 2 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r.”;

3) art. 3 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 107, poz. 461), który stanowi: „Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

4) art. 11 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. Nr 54, poz. 254), który stanowi:

„Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1993 r., z tym że art. 10 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

5) art. 66 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 214), który stanowi:

„Art. 66. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 41, art. 44 ust. 3 i art. 48, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1995 r.”;

6) art. 61 ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17), który stanowi:

„Art. 61. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 1995 r., z tym że przepisy art. 13 ust. 3–8 wchodzi w życie z dniem 1 marca 1996 r.”;

7) art. 23 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 34, poz. 163), który stanowi:

„Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1995 r.”;

8) art. 9—12 ustawy z dnia 21 lipca 1995 r. o zmianie ustaw: o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych, o Policji, o Urzędzie Ochrony Państwa, o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 515), które stanowią:

„Art. 9. Minister Spraw Wewnętrznych zorganizuje policję sądową w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 10. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są z nią sprzeczne, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy.

Art. 11. Minister Spraw Wewnętrznych ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, w drodze obwieszczenia, jednolite teksty ustaw:

1) z dnia 6 kwietnia 1990 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych,

2) z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,

3) z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa,

4) z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej,
z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej ustawy i ustaw ogłoszonych przed dniem wydania tekstu jednolitego.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;

9) art. 3 ustawy z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 59, poz. 269), który stanowi:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

10) art. 84 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496), który stanowi:

„Art. 84. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r., z wyjątkiem art. 3, art. 7, art. 9, art. 10, art. 20, art. 24, art. 32, art. 34, art. 37, art. 45—47, art. 50, art. 66, art. 73 ust. 1, 2 i 4, art. 74, art. 76, art. 79, art. 80 i art. 82, które wchodzi w życie z dniem 1 października 1996 r., oraz art. 41, który wchodzi w życie z dniem wejścia w życie ustawy konstytucyjnej z dnia 21 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 106, poz. 488).”;

11) art. 172 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153), który stanowi:

„Art. 172. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 167 i 168, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

12) art. 18 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083), który stanowi:

„Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1998 r.”;

13) art. 2 ustawy z dnia 17 lipca 1997 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz. U. Nr 80, poz. 499), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

14) art. 28 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 106, poz. 680), który stanowi:

„Art. 28. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 19, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.”;

15) art. 41 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779), który stanowi:

„Art. 41. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z wyjątkiem art. 39 ust. 1, 3 i 4, który wchodzi w życie z dniem następującym po upływie kadencji rad gmin wybranych w dniu 19 czerwca 1994 r.”;

16) art. 97 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 i z 1998 r. Nr 162, poz. 1122), który stanowi:

„Art. 97. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.”;

17) art. 150 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), który stanowi:

„Art. 150. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 26, art. 128 pkt 2, art. 139 pkt 1 i 10, art. 145 ust. 2 i 4, art. 146 ust. 2 i 4 oraz art. 147 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, i art. 34 pkt 1, art. 36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art. 84, art. 97 pkt 1—3, 5—10 i 12—36 oraz art. 139 pkt 9 lit. a), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”;

18) art. 32 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255), który stanowi:

„Art. 32. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”;

19) art. 151 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. — Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, poz. 852), który stanowi:

„Art. 151. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., z wyjątkiem przepisów:

1) art. 131 pkt 3 i 4, art. 136 ust. 2, art. 141 oraz art. 144, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia ustawy,

2) art. 109 ust. 2—9, art. 112 ust. 1—4 i 8, art. 113, art. 131 pkt 2 lit. b), pkt 8 lit. a), pkt 9 i 12, art. 136 ust. 1 i 3, art. 137 oraz art. 139, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy,

3) art. 9, art. 25 ust. 1, art. 32 oraz art. 112 ust. 5—7, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,

4) art. 59 ust. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.”

Załącznik do obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych
i Administracji z dnia 16 października 2000 r. (poz. 1092)

USTAWA

z dnia 6 kwietnia 1990 r.

o Policji.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1.¹⁾ Tworzy się Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

1a.²⁾ Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie formacji, o której mowa w ust. 1.

2. Do podstawowych zadań Policji należą:

- 1)³⁾ ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- 2)⁴⁾ ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
- 3)⁵⁾ inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców,
- 5)⁶⁾ nadzór nad strażami gminnymi (miejskimi) oraz nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach,

6) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych,

7) współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów.

Art. 2. Zadania przewidziane dla Policji wykonują w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz w stosunku do żołnierzy wojskowe organy porządkowe, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 3. 7) Wojewoda oraz przewodniczący zarządu gminy lub powiatu sprawujący władzę administracji ogólnej oraz organy gminy, powiatu i samorządu województwa wykonują zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego na zasadach określonych w ustawach.

Rozdział 2

Organizacja Policji

Art. 4. 8) 1. Policja składa się z następujących rodzajów służb: kryminalnej, prewencyjnej oraz wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym.

2. W skład Policji wchodzi policja sądowa. Szczegółowy zakres zadań i zasady organizacji policji sądowej określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹⁰⁾.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 21 lipca 1995 r. o zmianie ustaw: o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych, o Policji, o Urzędzie Ochrony Państwa, o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 515), która weszła w życie z dniem 12 października 1995 r.

²⁾ Dodany przez art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret pierwsze ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret drugie ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret trzecie ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret czwarte ustawy wymienionej w przypisie 1 i przez art. 37 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej — w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁾ Stosownie do art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. — Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 497), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1997 r., oraz do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 24 i art. 94 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

¹⁰⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 20 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 9 jako druga.

3. W skład Policji wchodzi również:

- 1) Wyższa Szkoła Policji, ośrodki szkolenia i szkoły policyjne,
- 2) wyodrębnione oddziały prewencji i pododdziały antyterrorystyczne,
- 3)¹¹⁾ jednostki badawczo-rozwojowe.

4. Komendant Główny Policji, za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾, może powoływać, w uzasadnionych przypadkach, inne niż wymienione w ust. 1 rodzaje służb, określając ich właściwość terytorialną, organizację i zakres działania.

Art. 4a.¹²⁾ Pracownicy na stanowiskach administracyjnych, technicznych i gospodarczych w komendach i komisariatach Policji, z wyjątkiem stanowisk określonych przez Komendanta Głównego Policji, są zatrudniani na zasadach określonych w przepisach o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 5.¹³⁾ 1. ¹⁴⁾ Centralnym organem administracji rządowej, właściwym w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, jest Komendant Główny Policji, podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

2. Komendant Główny Policji jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy Policji, zwanych dalej „policjantami”.

3.¹⁵⁾ Komendanta Głównego Policji powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹⁶⁾.

4. Zastępcę Komendanta Głównego Policji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ na wniosek Komendanta Głównego Policji.

5. W razie zwolnienia stanowiska Komendanta Głównego Policji, minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków Komendanta Głównego Policji, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jednemu z jego zastępców.

6. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez Komendanta Głównego Policji, minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, do czasu ustania przeszkody w sprawowaniu tej funkcji przez dotychczasowego komendanta, jednak na okres nie dłuższy niż

6 miesięcy, powierza pełnienie obowiązków Komendanta Głównego Policji jednemu z jego zastępców.

Art. 6.¹⁷⁾ 1. Organami administracji rządowej na obszarze województwa w sprawach, o których mowa w art. 5 ust. 1, są:

1) wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego Policji działającego w jego imieniu albo komendant wojewódzki Policji działający w imieniu własnym w sprawach:

- a) wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych i czynności z zakresu ścigania wykroczeń,
- b) wydawania indywidualnych aktów administracyjnych, jeżeli ustawy tak stanowią,

2) komendant powiatowy (miejski) Policji,

3) komendant komisariatu Policji.

2. Terytorialny zasięg działania organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, odpowiada zasadniczemu podziałowi administracyjnemu Państwa.

Art. 6a.¹⁸⁾ 1. W postępowaniu administracyjnym, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Policji, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, organem właściwym jest komendant powiatowy (miejski) Policji.

2. W postępowaniu administracyjnym w sprawach, o których mowa w ust. 1, organami wyższego stopnia są:

1) w stosunku do komendanta powiatowego (miejskiego) Policji — komendant wojewódzki Policji,

2) w stosunku do komendanta wojewódzkiego Policji — Komendant Główny Policji.

Art. 6b.¹⁸⁾ 1. Komendanta wojewódzkiego Policji powołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Policji złożony za zgodą wojewody.

2. Komendant Główny Policji na wniosek komendanta wojewódzkiego Policji powołuje i odwołuje I i II zastępcę komendanta wojewódzkiego Policji.

3. Na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji oraz I i II zastępcy komendanta wojewódzkiego Policji powołuje się oficerów Policji. Kandydaci na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji zostają wytypowani w drodze konkursu.

4. W razie zwolnienia stanowiska komendanta wojewódzkiego Policji, Komendant Główny Policji, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta wojewódzkiego Poli-

¹¹⁾ Dodany przez art. 62 pkt 2 ustawy wymienionej w przepisie 7.

¹²⁾ Dodany przez art. 2 pkt 4 ustawy wymienionej w przepisie 1.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 5 ustawy wymienionej w przepisie 1.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 3 ustawy wymienionej w przepisie 7.

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 35 pkt 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1997 r.

¹⁶⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 24 i art. 94 ustawy wymienionej w przepisie 9 jako druga.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 4 ustawy wymienionej w przepisie 7.

¹⁸⁾ Dodany przez art. 62 pkt 5 ustawy wymienionej w przepisie 7.

cji, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednemu z jego zastępców lub wyznaczonemu oficerowi.

5. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez komendanta wojewódzkiego Policji, zakres jego zadań i kompetencji rozciąga się na I zastępcę komendanta wojewódzkiego Policji.

Art. 6c.¹⁸⁾ 1. Komendanta powiatowego (miejskiego) Policji powołuje, z zastrzeżeniem ust. 6 i art. 6h ust. 3, komendant wojewódzki Policji w porozumieniu ze starostą. Przepisu art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy o samorządzie powiatowym nie stosuje się.

2. Komendant wojewódzki Policji, na wniosek komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, powołuje I i pozostałych zastępców komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

3. Na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Policji i zastępcy komendanta powiatowego (miejskiego) Policji powołuje się oficerów Policji. Kandydaci na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Policji zostają wytypowani w drodze konkursu.

4. W razie zwolnienia stanowiska komendanta powiatowego (miejskiego) Policji komendant wojewódzki Policji, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednemu z jego zastępców lub wyznaczonemu oficerowi.

5. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, zakres jego zadań i kompetencji rozciąga się na I zastępcę komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

6. W razie braku porozumienia, o którym mowa w ust. 1, komendant wojewódzki Policji, po upływie 30 dni od dnia przedstawienia kandydatów do uzgodnienia ze starostą, powołuje na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) oficera Policji wskazanego przez wojewodę.

Art. 6d.¹⁸⁾ 1. Komendanta komisariatu Policji powołuje komendant powiatowy (miejski) Policji po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) lub wójtów. Opiniowanie to nie dotyczy komendanta komisariatu specjalistycznego.

2. Zastępców komendanta komisariatu Policji powołuje komendant powiatowy (miejski) Policji na wniosek komendanta komisariatu Policji.

3. Na stanowisko komendanta komisariatu Policji i zastępcy komendanta komisariatu Policji powołuje się oficerów lub aspirantów Policji.

4. W razie zwolnienia stanowiska komendanta komisariatu Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, do czasu powołania nowego komendanta, powie-

rza, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) lub wójtów, pełnienie obowiązków komendanta komisariatu Policji, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jednemu z jego zastępców, a w razie braku zastępców — innemu policjantowi.

5. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez komendanta komisariatu Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, do czasu ustania przeszkody w sprawowaniu tej funkcji przez dotychczasowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta komisariatu Policji jednemu z jego zastępców, a w razie braku zastępców — innemu policjantowi.

Art. 6e.¹⁸⁾ 1. Odwołać ze stanowiska, o którym mowa w art. 6b ust. 1 i 2, w art. 6c ust. 1 i 2 oraz w art. 6d ust. 1 i 2, może w każdym czasie, niezwłocznie lub w określonym terminie, organ uprawniony do powołania na to stanowisko, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Odwołanie komendanta wojewódzkiego Policji lub komendanta powiatowego (miejskiego) wymaga zasięgnięcia opinii:

- 1) wojewody — jeżeli odwołanie dotyczy komendanta wojewódzkiego Policji,
- 2) starosty — jeżeli odwołanie dotyczy komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

3. W przypadku braku opinii, o której mowa w ust. 2, właściwy organ uprawniony do powołania na stanowisko komendanta odwołuje odpowiednio komendanta wojewódzkiego Policji lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, po upływie 14 dni od dnia przedstawienia wniosku o wydanie opinii.

4. Policjanta odwołanego ze stanowiska przenosi się do dyspozycji przełożonego policjanta uprawnionego do odwołania ze stanowiska, z zastrzeżeniem, że policjanta odwołanego ze stanowiska komendanta wojewódzkiego Policji przenosi się do dyspozycji Komendanta Głównego Policji. Policjant przez okres 6 miesięcy ma prawo do uposażenia w wysokości przysługującej przed odwołaniem.

Art. 6f.¹⁸⁾ Komendant wojewódzki Policji oraz komendant powiatowy (miejski) Policji są przełożonymi policjantów na terenie swojego działania.

Art. 6g.¹⁸⁾ Komendant Główny Policji, komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji wykonują swoje zadania przy pomocy podległych im komend, a komendant komisariatu Policji — przy pomocy komisariatu.

Art. 6h.¹⁸⁾ 1. Konkurs na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Policji ogłasza odpowiednio Komendant Główny Policji i komendant wojewódzki Policji.

2. Konkurs na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Policji przeprowadza się, jeżeli do konkursu zgłosiło się

co najmniej 3 kandydatów. W wyniku konkursu wyłania się co najmniej 2 kandydatów.

3. W przypadku niespełnienia warunków określonych w ust. 2, stanowisko:

- 1) komendanta wojewódzkiego Policji — obejmuje oficer powołany w trybie art. 6b ust. 1,
- 2) komendanta powiatowego (miejskiego) — obejmuje oficer wskazany przez wojewodę i powołany przez komendanta wojewódzkiego Policji.

4. Konkurs, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza komisja konkursowa w składzie:

- 1) jeden przedstawiciel sejmiku województwa, dwóch przedstawicieli Komendanta Głównego Policji i dwóch przedstawicieli wojewody — jeżeli konkurs dotyczy wyboru kandydata na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji,
- 2) dwóch przedstawicieli komendanta wojewódzkiego Policji, jeden przedstawiciel wojewody i dwóch przedstawicieli starosty — jeżeli konkurs dotyczy wyboru kandydata na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady powoływania komisji konkursowych i regulamin konkursów, o których mowa w ust. 1.

Art. 7.¹³⁾ 1. Komendant Główny Policji określa:

- 1)¹⁹⁾ szczegółowe zasady organizacji i zakres działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji,
- 2) metody i formy wykonywania zadań przez poszczególne służby policyjne, w zakresie nie objętym innymi przepisami wydanymi na podstawie ustawy,
- 3) (skreślony),²⁰⁾
- 4)²¹⁾ szczegółowe zasady szkolenia policjantów i strażników gminnych (miejskich),
- 5) szczegółowe zasady szkolenia zwierząt wykorzystywanych do realizacji zadań Policji, a także normy ich żywienia,
- 6) szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, po konsultacji z Państwową Inspekcją Pracy.

2. Komendant wojewódzki Policji określa właściwość terytorialną komisariatów Policji na terenie swojego działania.

3. Komendant Główny Policji może tworzyć ośrodki szkolenia i szkoły policyjne oraz określa ich programy nauczania.

4.²²⁾ Regulaminy komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji ustala właściwy dla nich komendant Policji w porozumieniu z właściwym przełożonym. Regulamin komendy wojewódzkiej Policji nie stanowi części regulaminu urzędu wojewódzkiego.

Art. 8. 1.²³⁾ Komendant wojewódzki Policji w porozumieniu z Komendantem Głównym Policji tworzy, w razie potrzeby, komisariat kolejowy, wodny, lotniczy lub inny komisariat specjalistyczny. Komendanci komisariatów specjalistycznych podlegają właściwemu terytorialnie komendantowi wojewódzkiemu Policji.

2.²⁴⁾ Komendanta komisariatu specjalistycznego Policji powołuje i odwołuje komendant wojewódzki Policji.

3. (skreślony).²⁵⁾

Art. 8a.²⁶⁾ 1. Komendant powiatowy (miejski) Policji może tworzyć rewiry dzielnicowych na zasadach określonych przez Komendanta Głównego Policji.

2. Kierownika rewiru mianuje i zwalnia ze stanowiska komendant powiatowy (miejski) Policji, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza lub prezydenta miasta), chyba że do wyrażania opinii w tej sprawie upoważniony został organ wykonawczy jednostki pomocniczej gminy.

3. Do zadań kierownika rewiru należy w szczególności:

- 1) rozpoznawanie zagrożeń i przeciwdziałanie przyczynom ich powstawania,
- 2) inicjowanie i organizowanie działań społeczności lokalnych mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz innym zjawiskom kryminogennym,
- 3) wykonywanie czynności administracyjno-porządkowych oraz innych nie cierpiących zwłoki czynności związanych z zawiadomieniem o przestępstwie i zabezpieczeniem miejsca zdarzenia.

Art. 9. (skreślony).²⁷⁾

²²⁾ Dodany przez art. 62 pkt 6 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 7.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 7.

²⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 6 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

²⁵⁾ Przez art. 2 pkt 6 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1.

²⁶⁾ Dodany przez art. 62 pkt 8 ustawy wymienionej w przypisie 7.

²⁷⁾ Przez art. 2 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 6 lit. a) tiret pierwsze ustawy wymienionej w przypisie 7.

²⁰⁾ Przez art. 62 pkt 6 lit. a) tiret drugie ustawy wymienionej w przypisie 7.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 37 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 6 jako druga.

Art. 10.²⁸⁾ 1.²⁹⁾ Komendanci Policji składają roczne sprawozdania ze swojej działalności, a także informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego właściwym wojewodom, starostom, wójtom (burmistrzom lub prezydentom miast), a także radom powiatu i radom gmin. W razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub niebezpiecznego zakłócenia porządku publicznego, sprawozdania i informacje składa się tym organom niezwłocznie na każde ich żądanie.

2. W zakresie wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców sprawozdania i informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazywane wyłącznie sądom i prokuratorom, na ich żądanie.

3.³⁰⁾ Rada powiatu (miasta) oraz rada gminy na podstawie sprawozdań i informacji, o których mowa w ust. 1, może określić, w drodze uchwały, istotne dla wspólnoty samorządowej zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

4.³⁰⁾ Uchwała, o której mowa w ust. 3, nie może dotyczyć wykonania konkretnej czynności służbowej ani określać sposobu wykonywania zadań przez Policję.

Art. 11.³¹⁾ 1. Przewodniczący zarządu gminy lub powiatu może żądać od właściwego komendanta Policji przywrócenia stanu zgodnego z porządkiem prawnym lub podjęcia działań zapobiegających naruszeniu prawa, a także zmierzających do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-ślędczych oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń. Żądanie to nie może dotyczyć wykonania konkretnej czynności służbowej ani określać sposobu wykonania zadania przez Policję.

3. Przewodniczący zarządu gminy lub powiatu ponoszą wyłączną odpowiedzialność za treść żądania, o którym mowa w ust. 1.

4. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, przekazane ustnie wymaga potwierdzenia na piśmie.

5. Właściwy komendant Policji niezwłocznie przedkłada sprawę komendantowi Policji wyższego stopnia, jeżeli nie jest w stanie wykonać żądania, o którym mowa w ust. 1.

6. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, naruszające prawo jest nieważne. O nieważności żądania stwierdza wojewoda.

Art. 12.³²⁾ 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) uzbrojenie Policji,
- 2) umundurowanie, dystynkcje i znaki identyfikacyjne policjantów,
- 3) zasady i sposób noszenia umundurowania oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak,
- 4) normy umundurowania,
- 5) wzór i tryb nadawania sztandaru jednostkom organizacyjnym Policji,
- 6) wzór odznak policyjnych oraz szczegółowe zasady i tryb ich nadawania policjantom.

2. Komendant Główny Policji określa zasady naliczeń etatowych w Policji.

Art. 13.³³⁾ 1. Koszty związane z funkcjonowaniem Policji są pokrywane z budżetu państwa, w tym z dotacji celowej na zadania Policji w powiecie.

2. Etaty Policji określa ustawa budżetowa.

3. Gmina, powiat lub samorząd województwa może uczestniczyć w pokrywaniu części kosztów funkcjonowania Policji.

4. Na wniosek rady powiatu lub rady gminy liczba etatów Policji w rewirach dzielnicowych na terenie powiatu lub gminy może ulec zwiększeniu ponad liczbę ustaloną na zasadach określonych w art. 12 ust. 2, jeżeli organy te zapewnią pokrywanie kosztów utrzymania etatów Policji przez okres co najmniej 5 lat, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między organem powiatu lub gminy a właściwym wojewodą i zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Policji.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki porozumienia, o którym mowa w ust. 4.

Art. 13a.³⁴⁾ 1. Środki finansowe w wysokości 20% wpływów uzyskanych przez Skarb Państwa tytułem przepadku rzeczy pochodzących z ujawnionych przez Policję przestępstw przeciwko mieniu, gospodarczych i skarbowych przeznaczają się na usprawnienie funkcjonowania Policji i nagrody dla policjantów, którzy przyczynili się bezpośrednio do ujawnienia tych przestępstw.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw fi-

²⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 8 ustawy wymienionej w przypisie 1.

²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 9 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 7.

³⁰⁾ Dodany przez art. 62 pkt 9 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 7.

³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 10 ustawy wymienionej w przypisie 7.

³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 11 ustawy wymienionej w przypisie 7.

³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 12 ustawy wymienionej w przypisie 7.

³⁴⁾ Dodany przez art. 2 pkt 11 ustawy wymienionej w przypisie 1.

nansów publicznych³⁵⁾ i ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹⁰⁾, określi, w drodze rozporządzenia, tryb gospodarowania środkami, o których mowa w ust. 1, oraz zasady przyznawania nagród wymienionych w ust. 1.

Art. 13b.³⁴⁾ Dzień 24 lipca ustanawia się Świętem Policji.

Rozdział 3

Zakres uprawnień Policji

Art. 14. 1.³⁶⁾ W granicach swych zadań Policja w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porzędkowe.

2. Policja wykonuje również czynności na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten został określony w odrębnych ustawach.

3.³⁷⁾ Policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka.

4.³⁸⁾ Policja może, w zakresie koniecznym do wykonywania jej ustawowych zadań, korzystać z informacji o osobie, uzyskanych przez Urząd Ochrony Państwa i Straż Graniczną w czasie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych.

5.³⁹⁾ Prezes Rady Ministrów określi zakres, warunki i tryb przekazywania Policji informacji o osobie, uzyskanych przez Urząd Ochrony Państwa i Straż Graniczną w czasie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych.

Art. 15. 1. Policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo:

- 1) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,
- 2) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw,
- 2a) ⁴⁰⁾ zatrzymywania osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu

opuścić areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego,

- 3) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia,
- 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw,
- 5) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunku w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary,
- 6)⁴¹⁾ żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej; wymienione instytucje, organy i jednostki obowiązane są, w zakresie swojego działania, do udzielenia tej pomocy, w zakresie obowiązujących przepisów prawa,
- 7)⁴²⁾ zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek gospodarczych i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

2. Osobie zatrzymanej na podstawie ust. 1 pkt 3 przysługują uprawnienia przewidziane dla osoby zatrzymanej w Kodeksie postępowania karnego.

3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne.

4. Osoba zatrzymana, o której mowa w ust. 1 pkt 3, może być okazywana, fotografowana lub daktyloskopowana tylko wtedy, gdy jej tożsamości nie można ustalić w inny sposób.

5. Osobę zatrzymaną należy niezwłocznie poddać — w razie uzasadnionej potrzeby — badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.

6. Czynności wymienione w ust. 1 powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostają podjęte.

7. Na sposób prowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie do miejscowo właściwego prokuratora.

8.⁴³⁾ Szczegółowy tryb działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2a, 3 i 5—7, określa w drodze rozporządzenia Rada Ministrów.

³⁵⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 3 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 9 jako druga.

³⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 12 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

³⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 12 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

³⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 12 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1.

³⁹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 12 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1 oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 35 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 15.

⁴⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 13 lit. a) tiret pierwsze ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 13 lit. a) tiret drugie ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴²⁾ Dodany przez art. 2 pkt 13 lit. a) tiret trzecie ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 13 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

9.⁴⁴⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ oraz minister właściwy do spraw zdrowia⁴⁵⁾ określają tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 5.

10.⁴⁴⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji, przeznaczone dla osób zatrzymanych.

Art. 16. 1. W razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom organów Policji lub jej funkcjonariuszy, policjanci mogą stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

- 1) fizyczne, techniczne i chemiczne środki służące do obezwładniania bądź konwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów,
- 2) pałki służbowe,
- 3) wodne środki obezwładniające,
- 4) psy służbowe,
- 5)⁴⁶⁾ pociski niepenetracyjne, miotane z broni palnej.

2. Policjanci mogą stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.

3. (skreślony).⁴⁷⁾

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe przypadki oraz warunki i sposoby użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1.

Art. 17. 1.⁴⁸⁾ Jeżeli środki przymusu bezpośredniego, wymienione w art. 16 ust. 1, okazały się niewystarczające lub ich użycie, ze względu na okoliczności danego zdarzenia, nie jest możliwe, policjant ma prawo użycia broni palnej wyłącznie:

- 1) w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby oraz w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
- 2) przeciwko osobie nie podporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu, zdrowiu lub wolności policjanta albo innej osoby,

⁴⁴⁾ Dodany przez art. 2 pkt 13 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴⁵⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 28 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 9 jako druga.

⁴⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 14 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴⁷⁾ Przez art. 2 pkt 14 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁴⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 15 ustawy wymienionej w przypisie 1.

3) przeciwko osobie, która usiłuje bezprawnie, przymocą odebrać broń palną policjantowi lub innej osobie uprawnionej do posiadania broni palnej,

4) w celu odparcia niebezpiecznego bezpośredniego, gwałtownego zamachu na obiekty i urządzenia ważne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, na siedziby naczelnych organów władzy, naczelnych i centralnych organów administracji państwowej albo wymiaru sprawiedliwości, na obiekty gospodarki lub kultury narodowej oraz na przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne państw obcych albo organizacji międzynarodowych, a także na obiekty dozorowane przez uzbrojoną formację ochronną utworzoną na podstawie odrębnych przepisów,

5) w celu odparcia zamachu na mienie, stwarzającego jednocześnie bezpośrednie zagrożenie dla życia, zdrowia lub wolności człowieka,

6) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1—3 i 5, albo za osobą, wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia zabójstwa, zamachu terrorystycznego, uprowadzenia osoby w celu wymuszenia okupu lub określonego zachowania, rozboju, kradzieży rozbójniczej, wymuszenia rozbójniczego, umyślnego ciężkiego uszkodzenia ciała, zwałcenia, podpalenia lub umyślnego spowodzenia w inny sposób niebezpieczeństwa powszechnego dla życia albo zdrowia,

7) w celu ujęcia osoby, o której mowa w pkt 6, jeśli schroniła się ona w miejscu trudno dostępnym, a z okoliczności towarzyszących wynika, że może użyć broni palnej lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu lub zdrowiu,

8) w celu odparcia gwałtownego, bezpośredniego i bezprawnego zamachu na konwój ochraniający osoby, dokumenty zawierające wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, pieniądze albo inne przedmioty wartościowe,

9) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności, jeśli:

a) ucieczka osoby pozbawionej wolności stwarza zagrożenie dla życia albo zdrowia ludzkiego,

b) istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba pozbawiona wolności może użyć broni palnej, materiałów wybuchowych lub niebezpiecznego narzędzia,

c) pozbawienie wolności nastąpiło w związku z uzasadnionym podejrzeniem lub stwierdzeniem popełnienia przestępstw, o których mowa w pkt 6.

2. W działaniach oddziałów i pododdziałów zwartych Policji użycie broni palnej może nastąpić tylko na rozkaz ich dowódcy.

3. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę oso-

bie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo warunki i sposób postępowania przy użyciu broni palnej, a także zasady użycia broni palnej przez jednostki wymienione w ust. 2.

Art. 18. 1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub niebezpiecznego zakłócenia porządku publicznego, zwłaszcza poprzez sprowadzenie:

- 1) niebezpieczeństwa powszechnego dla życia, zdrowia lub wolności obywateli,
- 2) bezpośredniego zagrożenia dla mienia w znacznych rozmiarach,
- 3)⁴⁹⁾ bezpośredniego zagrożenia obiektów lub urządzeń, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4,

Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾, w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego lub przywrócenia porządku publicznego, może zarządzić użycie uzbrojonych oddziałów lub pododdziałów Policji.

2. W przypadkach nie cierpiących zwłoki decyzję, o której mowa w ust. 1, podejmuje minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, zawiadamiając o niej niezwłocznie Prezesa Rady Ministrów.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, gdy użycie uzbrojonych oddziałów i pododdziałów Policji okaże się niewystarczające, mogą być użyte do pomocy, na podstawie decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wydanej na wniosek Prezesa Rady Ministrów, oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i warunki użycia uzbrojonych oddziałów i pododdziałów wymienionych w ust. 1 i 3.

Art. 18a.⁵⁰⁾ 1. W razie klęski żywiołowej lub nadzwyczajnego zagrożenia środowiska, gdy siły Policji są niewystarczające do wykonania ich zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹⁶⁾ uzgodniony z Ministrem Obrony Narodowej, może zarządzić użycie żołnierzy Żandarmerii Wojskowej do udzielania pomocy Policji.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, żołnierzom Żandarmerii Wojskowej przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnienia policjantów, określone w art. 15—17. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonym dla policjantów.

⁴⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 16 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵⁰⁾ Dodany przez art. 1 ustawy z dnia 17 lipca 1997 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz. U. Nr 80, poz. 499), która weszła w życie z dniem 18 lipca 1997 r.

Art. 19.⁵¹⁾ 1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, w zakresie nie objętym przepisami Kodeksu postępowania karnego, podejmowanych przez Policję w celu zapobieżenia lub wykrycia przestępstw umyślnych, ściganych z oskarżenia publicznego:

- 1) przeciwko życiu,
- 2) spowodowania ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia,
- 3) pozbawienia człowieka wolności w celu wymuszenia okupu lub zachowania określonego w art. 217⁵²⁾ Kodeksu karnego,
- 4) przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu, określonych w art. 136 § 1, art. 138 § 1 i art. 140 § 1⁵²⁾ Kodeksu karnego, a także przygotowania do przestępstw określonych w tych przepisach,
- 5) nielegalnego wytwarzania, posiadania lub obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi lub psychotropowymi oraz materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi,
- 6) gospodarczych, powodujących znaczną szkodę majątkową, przeciwko mieniu znacznej wartości lub skarbowych, polegających na uszczupleniu podatku lub innej należności Skarbu Państwa w znacznej wartości,
- 7) przyjmowania lub wręczania korzyści majątkowej w wielkich rozmiarach w związku z pełnioną funkcją publiczną lub związaną ze szczególną odpowiedzialnością,
- 8) podrabiania, przerabiania pieniędzy i papierów wartościowych oraz puszczania ich w obieg,
- 9) określonych w art. 276⁵²⁾ Kodeksu karnego,
- 10) ściganych na mocy umów i porozumień międzynarodowych

— minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może zarządzić, na czas określony, kontrolę korespondencji, a także stosowanie środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób tajny informacji oraz utrwalanie dowodów. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ bieżąco informuje Prokuratora Generalnego o przeprowadzanych czynnościach oraz o ich wyniku.

2. W przypadkach nie cierpiących zwłoki, gdy mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie dowodów przestępstwa, minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ może, na czas określony, zarządzić kontrolę korespondencji lub stosowanie środków technicznych, o których mowa w ust. 1, jednocześnie zwracając się do Prokuratora Generalnego o wyrażenie na to zgody.

3. W razie niewyrażenia przez Prokuratora Generalnego w ciągu 24 godzin zgody, o której mowa w ust. 2,

⁵¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 17 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵²⁾ Obecnie: w odpowiednich przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553), zgodnie z art. 12 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083), która weszła w życie z dniem 1 września 1998 r.

minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ nakazuje natychmiastowe wstrzymanie kontroli korespondencji lub stosowania środków technicznych oraz zarządza protokolarne, komisyjne zniszczenie zgromadzonych w ten sposób materiałów.

4. Czynności określone w ust. 1 i 2 mogą być podjęte tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne lub nieprzydatne do wykrycia przestępstwa, ujawnienia jego sprawców i ujawnienia oraz zabezpieczenia dowodów.

5. W przypadku potwierdzenia informacji o przestępstwie określonym w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ przekazuje Prokuratorowi Generalnemu materiały uzyskane w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego.

6. Materiały uzyskane w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, które nie stanowią informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹⁰⁾ i ministrem właściwym do spraw łączności⁵³⁾, określa sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności oraz rodzaje środków technicznych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 19a.⁵⁴⁾ 1. W sprawach o przestępstwa umyślne:

- 1)⁵⁵⁾ przeciwko życiu, spowodowania ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia oraz pozbawienia człowieka wolności w celu wymuszenia okupu lub zachowania określonego w art. 211⁵²⁾ Kodeksu karnego,
- 2) przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu, określone w art. 136 § 1, art. 138 § 1 i art. 140 § 1⁵²⁾ Kodeksu karnego, a także przygotowania do przestępstw określonych w tych przepisach,
- 3) nielegalnego wytwarzania, posiadania lub obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi lub psychotropowymi oraz materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi,
- 4) gospodarcze, powodujące znaczną szkodę majątkową, przeciwko mieniu znacznej wartości lub skarbowe, polegające na uszczupleniu podatku lub innej należności Skarbu Państwa w znacznej wartości,
- 5) przyjmowania lub wręczenia korzyści majątkowej w wielkich rozmiarach w związku z pełnioną funkcją publiczną lub związaną ze szczególną odpowiedzialnością,
- 6) podrabiania, przerabiania pieniędzy i papierów wartościowych oraz puszczania ich w obieg,

⁵³⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 11 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 9 jako druga.

⁵⁴⁾ Dodany przez art. 2 pkt 18 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 59, poz. 269), która weszła w życie z dniem 12 czerwca 1996 r.

7) określone w art. 276⁵²⁾ Kodeksu karnego

— czynności operacyjno-rozpoznawcze zmierzające do sprawdzenia uzyskanych wcześniej, wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz wykrycia sprawców i uzyskania dowodów mogą polegać na dokonaniu w sposób niejawnym nabycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przypadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej.

2.⁵⁶⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ może zarządzić, na czas określony, czynności wymienione w ust. 1, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego oraz bieżąco informuje Prokuratora Generalnego o przeprowadzonych czynnościach oraz o ich wyniku.

3. W czasie wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być stosowane kontrola korespondencji i środki techniczne na zasadach określonych w art. 19.

4. Czynności określone w ust. 1 nie mogą polegać na kierowaniu działaniami wyczerpującymi znamiona czynu zabronionego ustawą. W odniesieniu do czynów dotyczących przyjęcia lub wręczenia korzyści majątkowej nie mogą również polegać na nakłanianiu do udzielenia lub przyjęcia takiej korzyści.

5. Przepisy art. 19 ust. 2—6 stosuje się odpowiednio.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹⁰⁾, określi sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 19b.⁵⁴⁾ 1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych w celu udokumentowania przestępstw określonych w art. 19 ust. 1 pkt 5, 6, 8 i 10 albo w celu ustalenia tożsamości osób uczestniczących w tych przestępstwach lub przejęcia przedmiotów przestępstwa, minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ może przed wszczęciem postępowania karnego zarządzić niejawnie nadzorowanie przemieszczania, przechowywania i obrotu przedmiotami przestępstwa, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.

2. O wydanym w trybie ust. 1 zarządzeniu należy niezwłocznie poinformować Prokuratora Generalnego, którego także informuje się o przebiegu i wynikach podjętych czynności. Prokurator Generalny może nakazać zaniechanie tych czynności.

3. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, organy i instytucje państwowe są obowiązane dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu, albo zastąpieniu w całości lub w części.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹⁰⁾, określi sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1.

⁵⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 55.

Art. 20. 1.⁵⁷⁾ Policja, z zachowaniem ograniczeń wynikających z art. 19, może uzyskiwać informacje, w tym także tajnie i poufnie, gromadzić je, sprawdzać oraz przetwarzać.

2.⁵⁸⁾ Policja może pobierać, gromadzić i wykorzystywać w celach wykrywczych i identyfikacyjnych odciski linii papilarnych, zdjęcia oraz inne dane o osobach podejrzanych o popełnienie przestępstw umyślnych, ściganych z oskarżenia publicznego, a także o osobach o nie ustalonej tożsamości lub usiłujących ukryć swoją tożsamość.

3.⁵⁸⁾ Komendant Główny Policji określa sposób prowadzenia zbiorów danych identyfikacyjnych, o których mowa w ust. 2.

Art. 20a.⁵⁹⁾ 1. W związku z wykonywaniem zadań wymienionych w art. 1 ust. 2 Policja zapewnia ochronę form i metod realizacji zadań, informacji oraz własnych obiektów i danych identyfikujących policjantów.

2. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych policjanci mogą posługiwać się dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych identyfikujących policjanta oraz środków, którymi posługuje się przy wykonywaniu zadań służbowych.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przepis ust. 2 może mieć zastosowanie do osób, o których mowa w art. 22 ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określi szczegółowe zasady i tryb wydawania, posługiwania się, a także przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2.

Art. 20b.⁵⁹⁾ Udzielenie informacji o szczegółowych formach, zasadach i organizacji czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także o prowadzonych czynnościach oraz o stosowanych środkach i metodach ich realizacji może nastąpić wyłącznie w przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem tych czynności. W takim przypadku udzielenie informacji następuje w trybie określonym w art. 7a ustawy o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych⁶⁰⁾.

Art. 20c.⁶¹⁾ 1. Dane identyfikujące abonenta sieci telekomunikacyjnej lub zakończenia sieci, między który-

mi wykonano połączenie, oraz dane dotyczące uzyskania lub próby uzyskania połączenia między określonymi zakończeniami sieci, a także okoliczności i rodzaj wykonywanego połączenia, mogą być ujawnione Policji oraz przetwarzane przez Policję — wyłącznie w celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw.

2. Ujawnienie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na:

- 1) pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji lub komendanta wojewódzkiego Policji,
- 2) ustne żądanie policjanta posiadającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1.

3. O ujawnieniu danych w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, operator sieci telekomunikacyjnej informuje właściwego miejscowo komendanta wojewódzkiego Policji.

4. Operatorzy sieci telekomunikacyjnych są obowiązani udostępnić dane, o których mowa w ust. 1, policjantom wskazanym we wniosku organu Policji.

5. Ujawnienie danych, o których mowa w ust. 1, może nastąpić za pomocą sieci telekomunikacyjnej.

6. Materiały uzyskane w wyniku czynności podjętych na podstawie ust. 2, które zawierają informacje mające znaczenie dla postępowania karnego, Policja przekazuje właściwemu miejscowo i rzeczowo prokuratorowi.

7. Materiały uzyskane w wyniku czynności podjętych na podstawie ust. 2, które nie zawierają informacji mających znaczenie dla postępowania karnego, podlegają niezwłocznemu komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

Art. 21. 1.⁶²⁾ Udzielanie informacji o osobie, uzyskanych w czasie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz w trybie, o którym mowa w art. 14 ust. 4, dozwolone jest wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, a wykorzystanie tych informacji może nastąpić tylko w celu ścigania karnego.

2.⁶³⁾ Zakaz określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli ustawa nakłada obowiązek udzielenia takich informacji określonym organowi albo obowiązek taki wynika z umów lub porozumień międzynarodowych, a także w przypadkach, gdy zatajenie takiej informacji prowadziłoby do zagrożenia życia lub zdrowia innych osób.

Art. 22. 1.⁶⁴⁾ Policja przy wykonywaniu swych zadań może korzystać z pomocy osób nie będących policjantami. Zabronione jest ujawnianie danych o osobie udzielającej pomocy Policji, w zakresie czynności operacyjno-rozpoznawczych.

1a.⁶⁵⁾ Ujawnienie danych o osobie, o której mowa w ust. 1, może nastąpić jedynie w przypadkach i trybie

⁵⁷⁾ Zgodnie z oznaczeniem i w brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 19 lit. a) i lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 19 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁵⁹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 20 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶⁰⁾ Obecnie: odpowiednio w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o niektórych uprawnieniach pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz funkcjonariuszy i pracowników urzędów nadzorowanych przez tego ministra (Dz. U. Nr 106, poz. 491 i z 1997 r. Nr 141, poz. 943), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1997 r., gdyż ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 30, poz. 181) została uchylona przez art. 30 pkt 6 ustawy wymienionej w przypisie 9 jako pierwsza.

⁶¹⁾ Dodany przez art. 129 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. — Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 73, poz. 852), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

⁶²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 21 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 21 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 22 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 22 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

określonym w art. 7a ustawy o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych⁶⁰⁾.

1b.⁶⁵⁾ Dane o osobie, o której mowa w ust. 1, mogą być ujawnione na żądanie prokuratora, także w razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez tę osobę przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem czynności operacyjno-rozpoznawczych; ujawnienie tych danych następuje w trybie określonym w art. 7a ustawy o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych⁶⁰⁾.

2.⁶⁶⁾ Za udzielenie pomocy, o której mowa w ust. 1, osobom nie będącym policjantami może być przyznane wynagrodzenie wypłacane z funduszu operacyjnego.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa zasady tworzenia i gospodarowania funduszem operacyjnym.

4. Jeżeli w czasie korzystania i w związku z korzystaniem przez Policję z pomocy osób, o których mowa w ust. 1, osoby te utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu albo szkodę w mieniu, odszkodowanie przysługuje na zasadach i w trybie określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

Rozdział 3a⁶⁷⁾

Bandera i znaki rozpoznawcze

Art. 22a. Jednostki pływające Policji podnoszą jako banderę flagę państwową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, określoną w odrębnych przepisach.

Art. 22b. 1. W czasie wykonywania zadań określonych w ustawie jednostki pływające Policji podnoszą, niezależnie od bandery, flagę Policji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określi wzór flagi Policji, okoliczności i warunki jej podnoszenia oraz sposób oznakowania jednostek pływających i statków powietrznych, a także znaki rozpoznawcze używane na nich przez Policję w nocy.

Rozdział 4 (skreślony).⁶⁸⁾

Rozdział 5

Śłużba w Policji

Art. 25. 1.⁶⁹⁾ Śłużbę w Policji może pełnić obywatel polski o nieposzlakowanej opinii, nie karany, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie oraz zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotów jest się podporządkować.

⁶⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 22 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶⁷⁾ Dodany przez art. 2 pkt 23 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁶⁸⁾ Przez art. 37 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 6 jako druga.

⁶⁹⁾ Zgodnie z oznaczeniem i w brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 25 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

2.⁷⁰⁾ Komendant wojewódzki Policji może wyrazić zgodę na przyjęcie do służby w oddziałach prewencji Policji kandydata, który nie ma wykształcenia średniego, jeżeli w toku postępowania kwalifikacyjnego stwierdzono, że kandydat wykazuje szczególne predyspozycje do służby w Policji.

3.⁷¹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, w tym w stosunku do osób, o których mowa w ust. 2.

Art. 26. 1. Zdolność fizyczną i psychiczną do służby ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych⁹⁾.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w drodze rozporządzenia, określa zasady oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby, a także tryb orzekania o tej zdolności oraz właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w tych sprawach.

Art. 27. 1. Przed podjęciem służby policjant składa ślubowanie według następującej roty:

„Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków policjanta, ślubuję: służyć wiernie Narodowi, chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narazaniem życia. Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję pilnie przestrzegać prawa, dochować wierności konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać dyscypliny służbowej oraz wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych. Ślubuję strzec tajemnicy państwowej i służbowej, a także honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej.”

2. Ceremoniał składania ślubowania określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾.

Art. 28. 1. Stosunek służbowy policjanta powstaje w drodze mianowania na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do służby.

2. Początek służby liczy się od dnia określonego w rozkazie o mianowaniu funkcjonariusza Policji.

3. Mianowanie może nastąpić po odbyciu zasadniczej służby wojskowej albo po przeniesieniu do rezerwy.

4. Warunku określonego w ust. 3 nie stosuje się do kobiet, policjantów w służbie kandydackiej, a także do osób rozpoczynających naukę lub przeszkolenie zawodowe w szkołach resortu spraw wewnętrznych.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w drodze rozporządzenia, określa rodzaje i wzory legi-

⁷⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 25 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1 oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 13 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁷¹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 25 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1 oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 13 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 7.

tymacji służbowych i innych dokumentów policjantów, organy właściwe do ich wydawania oraz zasady dokonywania wpisów w tych dokumentach.

Art. 29. 1. Osobę zgłaszającą się do podjęcia służby w Policji mianuje się policjantem w służbie przygotowawczej, na okres 3 lat.

2. Po upływie okresu służby przygotowawczej policjant zostaje mianowany na stałe.

3.⁷²⁾ W szczególnie uzasadnionych przypadkach przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, z wyłączeniem komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, może skrócić okres służby przygotowawczej policjanta albo zwolnić go od odbywania tej służby.

4. W razie przerwy w wykonywaniu przez policjanta obowiązków służbowych, trwającej dłużej niż 3 miesiące, przełożony może przedłużyć okres jego służby przygotowawczej.

Art. 30. 1. Poborowego skierowanego do służby w oddziałach prewencji Policji mianuje się policjantem w służbie kandydackiej na okres równy okresowi zasadniczej służby wojskowej.

2. Policjant w służbie kandydackiej pełni służbę w systemie skoszarowanym.

3. Policjanci w służbie kandydackiej wykonują jedynie czynności administracyjno-porządkowe.

4. Okres służby kandydackiej zalicza się do okresu służby przygotowawczej, jeżeli przerwa pomiędzy służbą kandydacką a podjęciem służby przygotowawczej nie przekracza 3 miesięcy.

Art. 31. 1. Osobom, które stosownie do przepisów o powszechnym obowiązku obrony odbywają ćwiczenia w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych⁹⁾ na podstawie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych, przysługują w zakresie przydzielonych im zadań uprawnienia policjantów określone w art. 15, 16 i 17.

2. Zakres uprawnień i obowiązków osób, o których mowa w ust. 1, wynikających ze stosunku służby określają odrębne przepisy.

Art. 32. 1.⁷³⁾ Do mianowania policjanta na stanowiska służbowe, przenoszenia oraz zwalniania z tych stanowisk, właściwi są przełożeni: Komendant Główny Policji, komendanci wojewódzcy i powiatowi (miejscy) Policji oraz komendanci szkół policyjnych.

2.⁷⁴⁾ Od decyzji, o których mowa w ust. 1, policjantowi służy odwołanie do wyższego przełożonego.

3. Jeżeli decyzję, o której mowa w ust. 1, ustawa zastrzega dla Komendanta Głównego Policji, od decyzji

takiej służy odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

Art. 33. 1. Czas pełnienia służby policjanta jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

2. Rozkład czasu służby określa Komendant Główny Policji.

Art. 34.⁷⁵⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych.

Art. 35. 1. Policjant podlega okresowemu opiniowaniu służbowemu.

2. Policjant zapoznaje się z opinią służbową w ciągu 14 dni od jej sporządzenia; może on w terminie 14 dni od zapoznania się z opinią wnieść odwołanie do wyższego przełożonego.

3. Zasady okresowego opiniowania policjantów oraz tryb wnoszenia i rozpatrywania odwołań od opinii służbowych określa Komendant Główny Policji.

Art. 36. 1. Policjant może być przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości z urzędu lub na własną prośbę.

2.⁷⁶⁾ Do przenoszenia lub delegowania policjanta właściwi są: Komendant Główny Policji na obszarze całego państwa, komendant wojewódzki Policji na obszarze właściwego województwa, komendant powiatowy (miejski) Policji na obszarze właściwego powiatu (miasta). Jeżeli przeniesienie między województwami następuje w związku z porozumieniem zainteresowanych przełożonych i policjanta, przeniesienia dokonuje komendant wojewódzki Policji, właściwy dla województwa, w którym policjant ma pełnić służbę.

3. Czas delegacji nie może przekraczać 6 miesięcy. Komendant Główny Policji w wyjątkowych przypadkach może przedłużyć czas delegacji do 12 miesięcy.

4.⁷⁷⁾ Komendant Główny Policji może oddelegować policjanta, za jego zgodą, do pełnienia zadań służbowych poza Policją na czas określony. Warunki i tryb oddelegowania, przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących policjantowi w czasie oddelegowania, określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾.

Art. 37. Policjantowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku w tej

⁷²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 14 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁷³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 26 ustawy wymienionej w przypisie 1 oraz przez art. 62 pkt 15 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁷⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 15 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁷⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 16 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁷⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 17 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁷⁷⁾ Dodany przez art. 2 pkt 27 ustawy wymienionej w przypisie 1.

samej miejscowości na czas nie przekraczający 12 miesięcy; w takim przypadku uposażenie policjanta nie może być obniżone.

Art. 38. 1. Policjanta przenosi się na niższe stanowisko służbowe w razie wymierzenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe.

2. Policjanta można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadkach:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku przez komisję lekarską, jeżeli nie ma możliwości mianowania go na stanowisko równorzędne,
- 2) nieprzydatności na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej,
- 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku, stwierdzonego w okresie służby stałej w dwóch kolejnych opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy,
- 4)⁷⁸⁾ likwidacji zajmowanego stanowiska służbowego lub z innych przyczyn uzasadnionych potrzebami organizacyjnymi, gdy nie ma możliwości mianowania go na inne równorzędne stanowisko.

3. Policjanta można przenieść na niższe stanowisko służbowe również na jego prośbę.

4. Policjant, który nie wyraził zgody na przeniesienie na niższe stanowisko z przyczyn określonych w ust. 2, może być zwolniony ze służby.

Art. 39. 1. Policjanta zawiesza się w czynnościach służbowych w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne z oskarżenia publicznego — na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.

2. Policjanta można zawiesić w czynnościach służbowych w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, postępowania dyscyplinarnego, jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro służby — na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.

3.⁷⁹⁾ W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w czynnościach służbowych można przedłużyć do czasu ukończenia postępowania karnego.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa tryb zawieszania policjantów w czynnościach służbowych przez przełożonych.

Art. 40. Policjant może być skierowany z urzędu lub na jego prośbę do komisji lekarskiej podległej mini-

strowi właściwemu do spraw wewnętrznych⁹⁾ w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych schorzeń ze służbą.

Art. 41. 1. Policjanta zwalnia się ze służby w przypadkach:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską,
- 2) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej,
- 3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby,
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego,
- 5)⁸⁰⁾ utraty obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa.

2. Policjanta można zwolnić ze służby w przypadkach:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w 2 kolejnych opiniach, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy,
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w ust. 1 pkt 4,
- 3) powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego lub stowarzyszeniach,
- 4) nabycia prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia 30 lat wysługi emerytalnej,
- 5) gdy wymaga tego ważny interes służby,
- 6)⁸¹⁾ likwidacji jednostki Policji lub jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie policjanta do innej jednostki lub na niższe stanowisko służbowe nie jest możliwe,
- 7)⁸²⁾ upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby.

3.⁸³⁾ Policjanta zwalnia się ze służby w terminie do 3 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia przez niego wystąpienia ze służby.

4.⁸⁴⁾ W przypadkach określonych w ust. 2 pkt 6 zwolnienie następuje po upływie 6 miesięcy, a w przy-

⁸⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 30 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁸¹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 30 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁸²⁾ Dodany przez art. 62 pkt 18 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁸³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 30 lit. c) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁸⁴⁾ Dodany przez art. 2 pkt 30 lit. d) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁷⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 28 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁷⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 29 ustawy wymienionej w przypisie 1.

padku służby przygotowawczej, po upływie 3 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o likwidacji jednostki Policji lub jej reorganizacji.

Art. 42.⁸⁵⁾ 1. Uchylenie lub stwierdzenie nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby w Policji z powodu jej wadliwości stanowi podstawę przywrócenia do służby na stanowisko równorzędne.

2. Jeżeli zwolniony policjant w ciągu 7 dni od przywrócenia do służby nie zgłosi gotowości niezwłocznego jej podjęcia, stosunek służbowy ulega rozwiązaniu na podstawie art. 41 ust. 3.

3. Jeżeli po przywróceniu do służby okaże się, że mimo zgłoszenia gotowości niezwłocznego podjęcia służby policjant nie może zostać do niej dopuszczony, gdyż po zwolnieniu zaistniały okoliczności powodujące niemożność jej pełnienia, stosunek służbowy ulega rozwiązaniu na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5, chyba że zaistnieje inna podstawa zwolnienia.

4. Prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające niepodjęcie tej służby.

5. Policjantowi przywróconemu do służby przysługuje za okres pozostawania poza służbą świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za 1 miesiąc. Takie samo świadczenie przysługuje osobie, o której mowa w ust. 3.

6. W zakresie innych praw niż określone w ust. 1—5, wynikających ze stosunku służbowego, okres, za który przyznano świadczenie pieniężne, traktuje się za równorzędny ze służbą. Okresu pozostawania poza służbą, za który przyznano świadczenie pieniężne, nie uważa się za przerwę w służbie, której skutkiem byłaby utrata uprawnień uzależnionych od nieprzerwanej służby.

Art. 43. 1.⁸⁶⁾ Zwolnienie policjanta ze służby na podstawie art. 38 ust. 4 oraz art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 1 i 4 nie może nastąpić przed upływem 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że policjant zgłosi pisemnie wystąpienie ze służby.

2. (skreślony).⁸⁷⁾

3. Zwolnienie policjanta ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 może nastąpić po zasięgnięciu opinii związku zawodowego Policji.

Art. 44. 1.⁸⁸⁾ Policjanta — kobiety nie można w okresie ciąży i w czasie urlopu macierzyńskiego zwolnić ze służby, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 41 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 pkt 2, 3, 5 i 6.

⁸⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 19 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁸⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 32 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁸⁷⁾ Przez art. 62 pkt 20 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁸⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 33 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

2.⁸⁹⁾ W razie zwolnienia kobiety—policjanta ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 i 6, przysługuje jej uposażenie do końca urlopu macierzyńskiego.

Art. 44a.⁹⁰⁾ Policjantowi—kobiecie zwolnionej na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 i 6 w czasie urlopu wychowawczego przysługuje do końca okresu, na który ten urlop został udzielony:

- 1) świadczenie pieniężne, wypłacane na zasadach obowiązujących przy wypłacaniu zasiłku wychowawczego,
- 2) inne uprawnienia przewidziane dla pracowników zwalnianych z pracy w czasie urlopu wychowawczego z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Art. 45.⁹¹⁾ 1. Zwolnienia ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 dokonuje właściwy komendant wojewódzki Policji.

2. Pozostawienie w służbie policjanta, o którym mowa w art. 41 ust. 2 pkt 2, wymaga zgody właściwego komendanta wojewódzkiego Policji.

3. W pozostałych przypadkach decyzje w sprawach, o których mowa w art. 37—41, podejmuje przełożony wymieniony w art. 32 ust. 1.

Art. 46. 1. Policjant zwolniony ze służby otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby oraz na swój wniosek opinię o służbie.

2. Policjant może żądać sprostowania świadectwa służby oraz odwołać się do wyższego przełożonego od opinii o służbie w terminie 7 dni od dnia otrzymania opinii.

3. Szczegółowe dane, które należy podać w świadectwie służby oraz w opinii o służbie, a także tryb wydawania i prostowania świadectw służby oraz odwoływania się od opinii o służbie, określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w przepisach wydanych na podstawie art. 81.

Art. 46a.⁹²⁾ Komendant Główny Policji określa, w drodze zarządzenia, zasady prowadzenia przez przełożonych dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem służbowym policjantów oraz sposób prowadzenia akt osobowych.

Rozdział 6

Korpusy i stopnie policyjne

Art. 47. 1.⁹³⁾ Ustanawia się korpusy Policji i stopnie policyjne w następującym porządku:

⁸⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 33 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 34 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 21 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁹²⁾ Dodany przez art. 62 pkt 22 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 35 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

- 1) w korpusie oficerów Policji:
- a) generalny inspektor Policji,
  - b) nadinspektor Policji,
  - c) inspektor Policji,
  - d) młodszy inspektor Policji,
  - e) podinspektor Policji,
  - f) nadkomisarz Policji,
  - g) komisarz Policji,
  - h) podkomisarz Policji,

- 2) w korpusie aspirantów Policji:
- a) aspirant sztabowy Policji,
  - b) starszy aspirant Policji,
  - c) aspirant Policji,
  - d) młodszy aspirant Policji,

- 3) w korpusie podoficerów Policji:
- a) sierżant sztabowy Policji,
  - b) starszy sierżant Policji,
  - c) sierżant Policji,

- 4) w korpusie szeregowych Policji:
- a) starszy posterunkowy,
  - b) posterunkowy.

2. (skreślony).⁹⁴⁾

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określa szczegółowo w drodze rozporządzenia, jakie stopnie wojskowe odpowiadają poszczególnym stopniom policyjnym.

Art. 48. ⁹⁵⁾ 1. Na stopień posterunkowego oraz starszego posterunkowego mianuje komendant powiatowy (miejski) Policji. Na stopień posterunkowego mianuje się z dniem mianowania na stanowisko służbowe.

2. Na stopnie podoficerskie oraz na stopnie w korpusie aspirantów mianuje komendant wojewódzki Policji.

3. Na pierwszy stopień oficerski, z zastrzeżeniem art. 56 ust. 3, oraz na stopnie generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Na pozostałe stopnie oficerskie mianuje Komendant Główny Policji.

Art. 49. ⁹⁶⁾ Podoficerem lub aspirantem Policji może być mianowana osoba, która spełnia warunki okre-

ślone w art. 25, a nadto ukończyła szkołę podoficerską lub szkołę aspirantów Policji albo złożyła egzamin podoficerski bądź aspirancki.

Art. 50. 1. Na pierwszy stopień oficerski może być mianowana osoba, która spełnia warunki określone w art. 25, a nadto posiada wykształcenie wyższe i odbyła przeszkolenie zawodowe.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach na pierwszy stopień oficerski może być mianowany policjant, który nie posiada wykształcenia wyższego, ale wykazuje się co najmniej 5-letnim stażem służby i złożył egzamin oficerski.

Art. 51. (skreślony).⁹⁷⁾

Art. 52. 1.⁹⁸⁾ Mianowanie na kolejny wyższy stopień następuje stosownie do zajmowanego stanowiska służbowego oraz w zależności od opinii służbowej. Nadanie tego stopnia nie może jednak nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w dotychczasowym stopniu:

— posterunkowego	— 1 roku,
— starszego posterunkowego	— 1 roku,
— sierżanta	— 2 lat,
— starszego sierżanta	— 2 lat,
— sierżanta sztabowego	— 2 lat,
— młodszego aspiranta	— 3 lat,
— aspiranta	— 3 lat,
— starszego aspiranta	— 2 lat,
— aspiranta sztabowego	— 4 lat,
— podkomisarza	— 3 lat,
— komisarza	— 4 lat,
— nadkomisarza	— 4 lat,
— podinspektora	— 3 lat,
— młodszego inspektora	— 4 lat,
— inspektora	— 4 lat.

2. (skreślony).⁹⁹⁾

3.¹⁰⁰⁾ W szczególnie uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, na wniosek Komendanta Głównego Policji, może mianować każdego policjanta na wyższy stopień, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów art. 48 ust. 4 oraz art. 49 i art. 50 ust. 1.

⁹⁷⁾ Przez art. 2 pkt 38 ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 39 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁹⁾ Przez art. 2 pkt 39 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁰⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 24 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁹⁴⁾ Przez art. 2 pkt 35 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

⁹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 23 ustawy wymienionej w przypisie 7.

⁹⁶⁾ Ust. 2 i oznaczenie ust. 1 skreślone przez art. 2 pkt 37 ustawy wymienionej w przypisie 1.

Art. 53. 1. Stopnie określone w art. 47 są dożywotnie.

2. Policjanci zwolnieni ze służby mogą używać posiadanych stopni, o których mowa w art. 47, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”.

3. Utrata stopnia wymienionego w art. 47 następuje w razie:

- 1) utraty obywatelstwa polskiego lub
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych albo
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione z niskich pobudek.

Art. 54. 1. O obniżeniu stopnia decyduje przełożony właściwy do mianowania na ten stopień.

2.¹⁰¹⁾ O pozbawieniu stopnia oficerskiego decyduje Komendant Główny Policji.

3. O obniżeniu stopnia lub pozbawieniu stopnia generalnego inspektora i nadinspektora Policji decyduje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

Art. 55. 1. Policjantowi przywraca się stopień w razie uchylenia:

- 1) prawomocnego skazania na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych lub
- 2) prawomocnego skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione z niskich pobudek albo
- 3) decyzji, na podstawie której nastąpiło pozbawienie stopnia, albo
- 4) kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia.

2.¹⁰²⁾ Decyzję o przywróceniu stopnia oficerskiego podejmuje Komendant Główny Policji. W pozostałych przypadkach decyzję o przywróceniu stopnia podejmuje przełożony właściwy do mianowania na ten stopień.

Art. 56. 1. Osobę przyjmowaną do służby i posiadającą stopień wojskowy mianuje się na odpowiedni stopień policyjny.

2. Mianowanie, o którym mowa w ust. 1, może być uzależnione od obowiązku odbycia przeszkolenia zawodowego.

3.¹⁰³⁾ Przy przyjmowaniu do służby osoby posiadającej stopień wojskowy podporucznika na odpowiedni

pierwszy stopień oficerski mianuje Komendant Główny Policji.

Art. 57. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ ustala szczegółowe zasady i tryb mianowania policjantów na stopnie policyjne.

Rozdział 7

Obowiązki i prawa policjanta

Art. 58. 1. Policjant jest obowiązany dochować obowiązków wynikających z roty złożonego ślubowania.

2. Policjant obowiązany jest odmówić wykonania rozkazu lub polecenia przełożonego, a także polecenia prokuratora, organu administracji państwowej lub samorządu terytorialnego, jeśli wykonanie rozkazu lub polecenia łączyłoby się z popełnieniem przestępstwa.

3. O odmowie wykonania rozkazu lub polecenia, o których mowa w ust. 2, policjant powinien zameldować Komendantowi Głównemu Policji z pominięciem drogi służbowej.

Art. 59. 1. Przełożony policjanta nie będącego w stanie wykonać polecenia sądu lub prokuratora w wyznaczonym terminie lub zakresie, o którym mowa w art. 14 ust. 2, jest obowiązany wystąpić z wnioskiem o przedłużenie terminu, zmianę lub uchylenie polecenia.

2. W przypadku nie usprawiedliwionego niewykonania polecenia w wyznaczonym terminie lub zakresie, na żądanie sądu lub prokuratora przełożony policjanta wszczyna przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne. O wyniku tego postępowania zawiadamia się odpowiednio sąd lub prokuratora.

Art. 60. 1. Policjant w czasie służby jest obowiązany do noszenia przepisowego munduru i wyposażenia.

2. Komendant Główny Policji określa przypadki, w których policjant w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru.

Art. 61. 1. W przypadkach przewidzianych w art. 60 ust. 2 policjant, wykonując czynności dochodzeniowo-śledcze, a także czynności określone w art. 14 ust. 2 i art. 15 ust. 1 pkt 2—4, obowiązany jest okazać legitymację służbową w taki sposób, aby zainteresowany miał możliwość odczytać i zanotować numer i organ, który wydał legitymację, oraz nazwisko policjanta.

2. Przy wykonywaniu innych czynności administracyjno-porządkowych nie umundurowany policjant obowiązany jest na żądanie obywatela okazać legitymację służbową lub znak identyfikacyjny w sposób określony w ust. 1.

Art. 62.¹⁰⁴⁾ 1. Policjant nie może bez zezwolenia przełożonego podjąć zajęcia zarobkowego poza służbą.

¹⁰¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 25 ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹⁰²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 26 ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹⁰³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 27 ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹⁰⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 28 ustawy wymienionej w przypisie 7.

2. Policjant obowiązany jest do złożenia, na polecenie przełożonego, oświadczenia o stanie majątkowym.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb udzielania zezwolenia na podjęcie zajęcia zarobkowego, składania oświadczenia o stanie majątkowym oraz właściwość przełożonych w tych sprawach.

Art. 63. 1. Policjant nie może być członkiem partii politycznej.

2. Z chwilą przyjęcia policjanta do służby ustaje jego dotychczasowe członkostwo w partii politycznej.

3. Policjant jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do stowarzyszeń krajowych działających poza służbą.

4.¹⁰⁵⁾ Przynależność do organizacji lub stowarzyszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Komendanta Głównego Policji lub upoważnionego przez niego przełożonego.

Art. 64.¹⁰⁶⁾ Policjant obowiązany jest powiadomić swego bezpośredniego przełożonego o planowanym wyjeździe zagranicznym na więcej niż 3 dni.

Art. 65. (skreślony).¹⁰⁷⁾

Art. 66. Policjant w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 67. 1. Policjanci mogą zrzeszać się w związku zawodowym Policji.

2. Przepisy ustawy o związkach zawodowych stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem że w Policji może działać tylko jeden związek zawodowy i związek ten nie ma prawa do strajku.

3. Szczegółowe zasady współdziałania związku zawodowego Policji z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych⁹⁾ i Komendantem Głównym Policji określi statut tego związku, zarejestrowany w sądzie.

Art. 68. Policjant, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie w trybie i na zasadach określonych w odrębnej ustawie. W razie śmierci policjanta w związku ze służbą, odszkodowanie otrzymują po zostali po nim członkowie rodziny.

Art. 69. 1. Policjant po 15 latach służby nabywa prawo do emerytury policyjnej.

2. Policjant, który stał się inwalidą, jest uprawniony do policyjnej renty inwalidzkiej.

3. Członkowie rodzin po zmarłych policjantach są uprawnieni do policyjnej renty rodzinnej.

4.¹⁰⁸⁾ Zasady przyznawania świadczeń określonych w ust. 1—3 normują przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Art. 70. 1. Policjant otrzymuje bezpłatne umundurowanie.

2. Wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych³⁵⁾.

Art. 71.¹⁰⁹⁾ 1. Jednostki i komórki organizacyjne Policji oraz policjanci otrzymują wyposażenie niezbędne do wykonywania czynności służbowych.

2. Normy wyposażenia, o którym mowa w ust. 1, szczegółowe zasady jego przyznawania i użytkowania określa Komendant Główny Policji.

Art. 72. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa przypadki, w których policjant otrzymuje wyżywienie, oraz normy wyżywienia. Przypadki otrzymywania i wysokość równoważnika pieniężnego w zamian za wyżywienie ustala minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych³⁵⁾.

Art. 73. 1. Policjantowi i członkom jego rodziny przysługuje prawo przejazdu na koszt urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹¹⁰⁾ państwowymi środkami komunikacji raz w roku do jednej z obranych przez siebie miejscowości w kraju i z powrotem, na warunkach określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

2. W razie niewykorzystania przysługującego przejazdu, osoba uprawniona otrzymuje zryczałtowany równoważnik pieniężny na warunkach określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

3.¹¹¹⁾ Zwrot kosztów przejazdu lub zryczałtowany równoważnik pieniężny, o których mowa w ust. 1 i 2, nie przysługują policjantowi w roku kalendarzowym, w którym wykupiono uprawnienia do bezpłatnych przejazdów państwowymi środkami komunikacji, na podstawie odrębnych przepisów.

¹⁰⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 53 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 214), która weszła w życie z dniem 26 maja 1994 r.

¹⁰⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 42 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹¹⁰⁾ Stosownie do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 24 i art. 90 ustawy wymienionej w przypisie 9 jako druga.

¹¹¹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 43 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁰⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 29 ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹⁰⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 40 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁰⁷⁾ Przez art. 2 pkt 41 ustawy wymienionej w przypisie 1.

4.¹¹²⁾ Osobom, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznawane także inne świadczenia socjalne i bytowe, których rodzaj i zakres ustala minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

Art. 74. (uchylony).¹¹³⁾

Art. 75. (pominięty).¹¹⁴⁾

Art. 76. (pominięty).¹¹⁴⁾

Art. 77.¹¹⁵⁾ 1. Za członków rodziny policjanta uprawnionych do świadczeń przewidzianych w art. 73, 75¹¹⁴⁾ i 76¹¹⁴⁾ uważa się małżonka i dzieci.

2. Za dzieci uważa się dzieci własne, dzieci małżonka, dzieci przysposobione i dzieci przyjęte na wychowanie, które:

- 1) nie przekroczyły 18 roku życia, a w razie uczęszczania do szkoły — 24 lat albo 25 lat, jeżeli odbywają studia w szkole wyższej, a ukończenie 24 lat przypada na ostatni lub przedostatni rok studiów, albo
- 2) stały się inwalidami I lub II grupy przed osiągnięciem wieku określonego w pkt 1.

Art. 78. Okres służby policjanta traktuje się jako pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o *zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin*¹¹⁶⁾.

Art. 79. Policjantowi—kobiecie przysługują szczególne uprawnienia przewidziane dla pracownic według przepisów prawa pracy, jeśli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 80. 1. Policjantowi, który podjął pracę w ciągu roku od dnia zwolnienia ze służby, a jeżeli pełnił służbę przygotowawczą — w ciągu 3 miesięcy od tego dnia, okres służby wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z prawa pracy.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli przepisy prawa pracy przewidują, że upływ okresów, o których mowa w ust. 1, nie stanowi przeszkody do korzystania przez pracownika z określonych świadczeń.

3. Jeżeli policjant nie może podjąć zatrudnienia w czasie określonym w ust. 1 ze względu na chorobę powodującą niezdolność do pracy lub inwalidztwo, zachowuje uprawnienia określone w ust. 1 w razie podjęcia zatrudnienia w ciągu 3 miesięcy od dnia ustania niezdolności do pracy lub inwalidztwa.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do policjantów zwolnionych ze służby w razie skazania prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 81.¹¹⁷⁾ 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w granicach ustalonych ustawą określa szczegółowo prawa i obowiązki oraz przebieg służby policjantów.

2. Sposób pełnienia służby policjantów określają zarządzenia, regulaminy i rozkazy Komendanta Głównego Policji.

Art. 82. 1. Policjantom przysługuje prawo do rocznego płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 30 dni kalendarzowych.

2. Policjant uzyskuje prawo do pierwszego urlopu po roku służby.

Art. 83. 1. Policjanta można odwołać z urlopu wypoczynkowego z ważnych względów służbowych, a także wstrzymać udzielenie mu urlopu w całości lub w części. Termin urlopu może być także przesunięty na wniosek policjanta, umotywowany ważnymi względami.

2. Policjantowi odwołanemu z urlopu przysługuje zwrot kosztów przejazdu spowodowanych odwołaniem, według norm ustalonych w przepisach o należnościach służbowych w przypadkach przeniesienia lub delegowania, jak również innych kosztów, które określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾.

3. Odwołanie policjanta z urlopu ze względów służbowych wymaga zgody przełożonego.

4. Policjantowi, który nie wykorzystał urlopu w danym roku kalendarzowym, urlopu tego należy udzielić w ciągu pierwszych 3 miesięcy następnego roku.

Art. 84. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ może wprowadzić płatne urlopy dodatkowe w wymiarze do 15 dni kalendarzowych rocznie dla policjantów, którzy pełnią służbę w warunkach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia albo osiągnęli określony wiek lub staż służby, albo gdy jest to uzasadnione szczególnymi właściwościami służby.

¹¹²⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 2 pkt 43 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1 oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 51 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. Nr 141, poz. 943 i z 1998 r. Nr 162, poz. 1122), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

¹¹³⁾ Przez art. 9 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. Nr 54, poz. 254), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.

¹¹⁴⁾ Utracił moc z dniem 1 stycznia 1999 r. na podstawie art. 170 pkt 15 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153) w zakresie uregulowanym tą ustawą. Zamieszczony w obwieszczeniu.

¹¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 50 pkt 1 ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17), która weszła w życie z dniem 1 marca 1995 r.

¹¹⁶⁾ Obecnie: przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stosownie do art. 192 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

¹¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 44 ustawy wymienionej w przypisie 1.

Art. 85. Policjantowi można udzielić płatnego urlopu zdrowotnego lub okolicznościowego, a także urlopu bezpłatnego z ważnych przyczyn.

Art. 86. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa szczegółowe zasady udzielania policjantom urlopów, tryb postępowania w tych sprawach, a także wymiar urlopów, o których mowa w art. 84 i art. 85.

Art. 87. Policjantowi, który wzorowo wykonuje obowiązki, przejawia inicjatywę w służbie i doskonali kwalifikacje zawodowe, mogą być udzielane wyróżnienia:

- 1) pochwała,
- 2) pochwała w rozkazie,
- 3) nagroda pieniężna lub rzeczowa,
- 4) krótkoterminowy urlop,
- 5) przyznanie odznaki resortowej,
- 6) przedstawienie do odznaczenia państwowego,
- 7) przedterminowe mianowanie na wyższy stopień policyjny,
- 8) mianowanie na wyższe stanowisko służbowe.

Rozdział 8

Mieszkania funkcjonariuszy Policji

Art. 88. 1. Policjantowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.

2. Policjant w służbie przygotowawczej może otrzymać tymczasową kwatery.

Art. 89. Członkami rodziny policjanta, których uwzględnia się przy przydziale lokalu mieszkalnego, są pozostający z policjantem we wspólnym gospodarstwie domowym:

- 1) małżonek,
- 2)¹¹⁸⁾ dzieci (własne lub małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia,
- 3) rodzice policjanta i jego małżonka będący na jego wyłącznym utrzymaniu lub jeżeli ze względu na wiek albo inwalidztwo, albo inne okoliczności są niezdolni do wykonywania zatrudnienia; za rodziców uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające.

¹¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 45 ustawy wymienionej w przypisie 1.

Art. 90. 1.¹¹⁹⁾ Na lokale mieszkalne dla policjantów przeznaczają się lokale będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾ lub podległych mu organów, uzyskane w wyniku ich działalności inwestycyjnej albo od terenowych organów rządowej administracji ogólnej, stanowiące własność gmin, lub zakładów pracy, a także zwolnione przez osoby, które decyzje o przydziale uzyskały z jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych⁹⁾.

2.¹²⁰⁾ Właściciele domów jednorodzinnych, domów mieszkalno-pensjonatowych i lokali mieszkalnych stanowiących odrębne nieruchomości mają prawo do zamieszkania w swych domach i lokalach opróżnionych w całości lub części.

3.¹²⁰⁾ Właścicielowi domu wielomieszkaniowego przysługuje prawo zamieszkania w opróżnionym lokalu mieszkalnym w tym domu.

4.¹²⁰⁾ W razie opróżnienia samodzielnego lokalu w domu, o którym mowa w ust. 2 i 3, oraz lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, właścicielowi przysługuje prawo oddania go w najem bądź bezpłatne używanie.

5.¹²⁰⁾ Jeżeli w terminie 3 miesięcy właściciel nie skorzysta bez uzasadnionych przyczyn z prawa, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ lub podległy mu organ może dokonać przydziału opróżnionego lokalu.

Art. 91. 1. Policjantowi przysługuje równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.

2.¹²¹⁾ Szczegółowe zasady przyznawania i zwracania równoważnika, o którym mowa w ust. 1, oraz jego wysokość określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych³⁵⁾.

Art. 92. 1. Policjantowi przysługuje równoważnik pieniężny, jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.

2.¹²²⁾ Wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania i zwracania równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych³⁵⁾.

¹¹⁹⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 107, poz. 461), która weszła w życie z dniem 7 grudnia 1991 r., oraz w brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 46 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 119 jako pierwsza.

¹²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 47 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 48 ustawy wymienionej w przypisie 1.

Art. 93. 1.¹²³⁾ Policjantowi, który zajmuje lokal mieszkalny w miejscowości pobliskiej miejsca pełnienia służby, przysługuje zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby w wysokości ceny biletów za przejazd koleją lub autobusem.

2.¹²⁴⁾ Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, nie przysługuje w roku kalendarzowym, w którym wykupiono uprawnienia do bezpłatnych przejazdów państwowymi środkami komunikacji, na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 94. 1.¹²⁵⁾ Policjantowi, który nie otrzymał lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość.

2.¹²⁶⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa zasady przyznawania i zwrotu oraz wysokość pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1.

Art. 95. Lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej nie przydziela się policjantowi:

- 1)¹²⁷⁾ w razie skorzystania z pomocy finansowej, o której mowa w art. 94,
- 2) posiadającemu w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej lokal mieszkalny odpowiadający co najmniej przystępującej mu powierzchni mieszkalnej albo dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy,
- 3) którego małżonek posiada lokal mieszkalny lub dom określony w pkt 2,
- 4) w razie zbycia przez niego lub jego małżonka własnościowego prawa do spółdzielczego lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość albo dom, o którym mowa w pkt 2, z wyjątkiem przypadków określonych na podstawie art. 96 ust. 3.

Art. 96. 1. Policjantowi przeniesionemu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby posiada lokal mieszkalny, dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej w nowym miejscu pełnienia służby, jeżeli:

- 1) zwolni zajmowany lokal mieszkalny lub dom,

2) zwróci pomoc finansową przyznaną:

- a) na wkład mieszkaniowy lub wkład budowlany w wysokości zwaloryzowanej przez spółdzielnię,
- b) na spłatę innych należności — w wysokości przyznanej.

2.¹²⁸⁾ Policjantowi, który skorzystał z pomocy finansowej, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej, jeżeli zwolni zajmowany lokal mieszkalny lub dom, o którym mowa w ust. 1, oraz zwróci pomoc finansową na zasadach określonych w tym przepisie.

3. Tryb przydzielania lokalu mieszkalnego w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, szczegółowe zasady zwracania udzielonej pomocy finansowej oraz zasady zwalniania zajmowanych lokali mieszkalnych lub domów określonych w ust. 1 ustala minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾.

4.¹²⁹⁾ Policjantowi przeniesionemu z urzędu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby nie zwolnił zajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu, o którym mowa w ust. 1, można przydzielić tymczasową kwaterę według przystępujących norm, bez uwzględnienia zamieszkałych z nim członków rodziny. Koszty zakwaterowania pokrywane są ze środków budżetowych Policji, nie dłużej niż przez 2 lata od dnia przydzielenia tymczasowej kwatery.

5.¹³⁰⁾ Policjant delegowany do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości otrzymuje tymczasową kwaterę. Koszty zakwaterowania pokrywa się ze środków budżetu Policji.

Art. 97. 1.¹³¹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹⁶⁾ w porozumieniu z Prezesem Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast określa szczegółowe zasady przydziału i opróżniania oraz normy zaludnienia lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 90, a także szczegółowe zasady przydziału i opróżniania tymczasowych kwater.

2.¹³²⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹⁶⁾, w porozumieniu z Prezesem Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych³⁵⁾, określa warunki najmu lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach będących własnością Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych, a także zasady obliczania czynszu najmu za te lokale.

¹²³⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 2 pkt 49 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁴⁾ Dodany przez art. 2 pkt 49 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 50 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 50 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 51 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 52 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 30 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹³⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 30 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 35 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 15.

¹³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 53 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1 oraz przez art. 35 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 15.

3. Dodatkowe normy zaludnienia określone na podstawie ust. 1, związane z zajmowanym stanowiskiem służbowym lub posiadanym stopniem, stosuje się również przy przydziałach policjantom innych lokali mieszkalnych niż wymienione w art. 90.

4.¹³³⁾ W sprawach spornych, wynikających ze stosunku najmu lokali, o których mowa w ust. 2, rozstrzygają sądy powszechne.

5.¹³³⁾ Przydział i opróżnianie mieszkań oraz załatwianie spraw, o których mowa w art. 91, 92 i 94, następuje w formie decyzji administracyjnej.

Art. 98.¹⁰⁸⁾ Policjant zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu mieszkalnego według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego.

Rozdział 9

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne policjantów

Art. 99. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania policjanta na stanowisko służbowe.

2.¹³⁴⁾ Z tytułu służby policjant otrzymuje jedno uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3.¹³⁵⁾ Przeciętne uposażenie policjantów stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.

4.¹³⁵⁾ Wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 100. Uposażenie policjanta składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia.

Art. 101. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy¹³⁶⁾ określa uposażenie zasadnicze dla typowych stanowisk służbowych oraz wzrost uposażenia zasadniczego z tytułu wysługi lat.

¹³³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 53 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹³⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1995 r. Nr 34, poz. 163), która weszła w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1995 r.

¹³⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 16 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.

¹³⁶⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 16 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 9 jako druga.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ ustala pośrednio stawki uposażenia zasadniczego dla stanowisk nietypowych, w granicach stawek określonych dla stanowisk typowych.

Art. 102. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa zasady i tryb zaliczania okresów służby i pracy do wysługi lat, uwzględnianej przy ustalaniu wzrostu uposażenia zasadniczego.

Art. 103. 1. Policjant przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego zachowuje prawo do stawki uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku, do czasu uzyskania wyższej stawki uposażenia według stanowiska służbowego.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, może zezwolić na zachowanie przez policjanta przeniesionego na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego prawa do zaszeregowania należnego na poprzednio zajmowanym stanowisku, z jednoczesnym zachowaniem stopnia związanego z tym stanowiskiem.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do policjantów przeniesionych na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 38 ust. 1 lub ust. 2 pkt 2 i 3 oraz policjantów przeniesionych na własną prośbę.

Art. 104. 1. Policjanci otrzymują następujące dodatki do uposażenia:

- 1) dodatek za stopień,
- 2) dodatek służbowy,
- 3) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami albo miejscem pełnienia służby,
- 4) (skreślony).¹³⁷⁾

2. Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych.

3. Szczegółowe zasady otrzymywania dodatków do uposażenia, o których mowa w ust. 1, oraz ich wysokość określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy¹³⁶⁾.

Art. 105. Uposażenie zasadnicze i dodatki do uposażenia o charakterze stałym są płatne miesięcznie z góry. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ może określić, które dodatki o charakterze stałym są płatne z dołu.

Art. 106. 1. Zmiana uposażenia następuje z dniem zaistnienia okoliczności uzasadniających tę zmianę.

2. Jeżeli prawo do uposażenia powstało lub zmiana uposażenia nastąpiła w ciągu miesiąca, uposażenie

¹³⁷⁾ Przez art. 50 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 115.

na czas do końca miesiąca oblicza się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposażenia za każdy dzień, gdy przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

3. Prawo do uposażenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie policjanta ze służby lub zaistniały inne okoliczności uzasadniające wygaśnięcie tego prawa.

Art. 107. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Organ właściwy do rozpatrywania roszczeń może nie uwzględnić przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

1) każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych⁹⁾, właściwym do rozpatrywania roszczeń, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia,

2) uznanie roszczenia.

Art. 108. 1. Policjantowi przysługują następujące świadczenia pieniężne:

- 1) zasiłek na zagospodarowanie,
- 2) nagrody oraz zapomogi,
- 3) nagrody jubileuszowe,
- 4)¹³⁸⁾ dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zleconych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe,
- 5) należności za podróże służbowe i przeniesienia,
- 6) świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby.

2. W razie śmierci policjanta lub członka jego rodziny, przysługują:

- 1) zasiłek pogrzebowy,
- 2) odprawa pośmiertna.

Art. 109. 1.¹³⁹⁾ Policjantowi, w związku z mianowaniem na stałe, przysługuje zasiłek na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi w dniu mianowania na stałe.

2.¹⁴⁰⁾ Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje policjantowi pełniącemu służbę w Policji po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej lub innej służby, w czasie której otrzymał taki zasiłek.

Art. 110.¹⁴¹⁾ 1. Policjantowi mogą być przyznawane nagrody roczne, nagrody uznaniowe i zapomogi na warunkach określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

2. Wysokość funduszu na nagrody i zapomogi policjantów określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy¹³⁶⁾.

Art. 111.¹⁴¹⁾ 1. Policjantowi przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

po 20 latach służby	— 75 %,
po 25 latach służby	— 100 %,
po 30 latach służby	— 150 %,
po 35 latach służby	— 200 %,
po 40 latach służby	— 300 %

miesięcznego uposażenia zasadniczego, wraz z dodatkami o charakterze stałym.

2. Okresy wliczane do okresu służby, od którego zależy nabycie prawa do nagrody jubileuszowej, oraz zasady jej obliczania i wypłacania określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy¹³⁶⁾.

Art. 112. 1.¹⁴²⁾ Za wykonywanie zleconych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe policjant otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie na warunkach określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

2. Wynagrodzenie za dokonane przez policjantów wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia normują odrębne przepisy.

Art. 113. W razie przeniesienia do pełnienia służby do innej miejscowości albo delegowania do czasowego pełnienia służby, policjantowi przysługują należności za podróże służbowe i przeniesienia w wysokości i na warunkach określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy¹³⁶⁾.

Art. 114. 1.¹⁴³⁾ Policjant zwolniony ze służby na podstawie art. 38 ust. 4 i art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 1 i 3—6 oraz ust. 3 otrzymuje:

¹⁴⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 55 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁴¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 56 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁴²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 57 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁴³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 58 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹³⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 54 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹³⁹⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 2 pkt 55 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 1.

- 1) odprawę,
- 2) ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy nie wykorzystany w roku zwolnienia ze służby oraz za urlopy zaległe,
- 3) zryczałtowany ekwiwalent pieniężny za nie wykorzystany w danym roku przejazd, ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹⁴⁰⁾,
- 4) zwrot kosztów przejazdu do obranego miejsca zamieszkania dla siebie, małżonka i dla dzieci pozostających na jego utrzymaniu oraz zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego według zasad obowiązujących przy przeniesieniach służbowych,
- 5)¹⁴⁴⁾ nie wykorzystane w danym roku świadczenia pieniężne przysługujące stosownie do przepisów wydanych na podstawie art. 73 ust. 4.

2. Policjant zwolniony na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 3 otrzymuje 50% odprawy oraz ekwiwalent pieniężny za urlopy wypoczynkowe nie wykorzystane w latach poprzedzających rok zwolnienia ze służby.

3.¹⁴⁵⁾ Komendant Główny Policji lub upoważniony przez niego przełożony może w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie przyznać, z uwagi na uzasadnione potrzeby rodziny policjanta, odprawę w wysokości nie przekraczającej 50% w razie zwolnienia go ze służby na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 pkt 2.

Art. 115. 1. Wysokość odprawy dla policjanta w służbie stałej równa się wysokości trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za każdy dalszy pełny rok wysługi ponad 5 lat nieprzerwanej służby aż do wysokości sześciomiesięcznego zasadniczego uposażenia wraz z dodatkami o charakterze stałym. Okres służby przekraczający 6 miesięcy liczy się jako pełny rok.

2. Przy ustalaniu wysokości odprawy uwzględnia się również okresy nieprzerwanej zawodowej służby wojskowej, jeżeli bezpośrednio po zwolnieniu z tej służby żołnierz został przyjęty do służby w Policji i nie otrzymał odprawy z tytułu poprzednio pełnionej służby.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia służby w Policji po zwolnieniu ze służby w innych służbach, w których przysługują świadczenia tego rodzaju.

4. Wysokość odprawy dla policjanta w służbie przygotowawczej równa się wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze

rze stałym należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

Art. 116. 1. W razie śmierci policjanta, pozostajej po nim rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna w takiej wysokości, w jakiej przysługiwałaby temu policjantowi odprawa, gdyby był zwolniony ze służby, oraz świadczenia określone w art. 114 ust. 1 pkt 2—4.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi policjanta, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci policjanta spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji oraz ich rodzin¹⁴⁶⁾.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także do zaginionych policjantów. Zaginięcie policjanta oraz związek tego zaginięcia ze służbą stwierdza minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾.

Art. 117. 1.¹⁴⁷⁾ Policjantowi w służbie stałej, zwolnionemu ze służby na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 4, wypłaca się co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze służby świadczenie pieniężne w wysokości odpowiadającej uposażeniu zasadniczemu wraz z dodatkami o charakterze stałym, pobieranymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

2. Policjantowi uprawnionemu do świadczenia określonego w ust. 1, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przysługuje prawo wyboru jednego z tych świadczeń.

3.¹⁴⁸⁾ Policjantowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 i 6, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej komisja lekarska wyda orzeczenie o inwalidztwie stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty inwalidzkiej.

Art. 118. Odprawa, o której mowa w art. 114, oraz świadczenia określone w art. 117 nie przysługują policjantowi, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został przyjęty do zawodowej służby wojskowej lub do innej służby, w której przysługuje prawo do takich świadczeń.

Art. 119. 1. W razie śmierci policjanta, niezależnie od odprawy pośmiertnej, o której mowa w art. 116, przysługuje zasitek pogrzebowy w wysokości:

- 1) trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, jeżeli koszty pogrzebu ponosi małżonek, dzieci, wnuki, rodzeństwo lub rodzice,

¹⁴⁴⁾ Dodany przez art. 2 pkt 58 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁴⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 31 ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹⁴⁶⁾ Obecnie są to przepisy ustawy wymienionej w przypisie 108.

¹⁴⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 50 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 115.

¹⁴⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 59 ustawy wymienionej w przypisie 1.

2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Jeżeli śmierć policjanta nastąpiła na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹¹⁰⁾. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ może wyrazić zgodę na pokrycie kosztów pogrzebu policjanta zmarłego wskutek choroby pozostającej w związku ze służbą.

3. W razie pokrycia kosztów pogrzebu policjanta ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹¹⁰⁾, osobom wymienionym w ust. 1 pkt 1 przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego.

Art. 120. 1. W razie śmierci członka rodziny, policjantowi przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

1) dwumiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym — jeżeli koszty pogrzebu ponosi policjant,

2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1 — jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ ustala warunki pokrywania kosztów pogrzebu policjanta ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹¹⁰⁾ oraz określa członków rodziny, na których przysługuje zasiłek pogrzebowy.

3. W razie zbiegu uprawnień do zasiłku pogrzebowego określonego w ust. 1 z uprawnieniami do zasiłku pogrzebowego na podstawie przepisów odrębnych, policjantowi przysługuje wyższy zasiłek, a jeżeli pobrał zasiłek niższy — odpowiednie wyrównanie.

Art. 121. 1. W razie choroby, urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych oraz w okresie pozostawania bez przydziału służbowego policjant otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia o charakterze stałym i inne należności pieniężne należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym — z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych lub na ich wysokość.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ może ograniczyć w całości lub w części wypłatę niektórych dodatków do uposażenia w okresie choroby, urlopu okolicznościowego albo pozostawania policjanta bez przydziału służbowego.

Art. 122. 1. Policjant skierowany do szkoły lub na przeszkolenie albo na studia w kraju otrzymuje uposażenie oraz inne należności pieniężne w wysokości i na warunkach określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁹⁾.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych³⁵⁾ określa wysokość oraz warunki wypłaty uposażenia i innych należności pieniężnych policjantów skierowanych do akademii lub innych szkół (kursów) za granicą.

Art. 123. 1. W razie pobierania przez policjanta wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, policjantowi oraz członkom jego rodziny przysługują świadczenia i należności pieniężne z tytułu służby, określone w niniejszej ustawie, z wyjątkiem należności, o których mowa w art. 72.

2. Świadczenia i należności pieniężne określone w ust. 1 wypłaca się w wysokości ustalonej, z uwzględnieniem wynagrodzenia należnego policjantowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym lub według stawki obowiązującej w dniu zwolnienia ze służby albo w dniu jego śmierci.

Art. 124. 1.¹⁴⁹⁾ Policjantowi zawieszonemu w czynnościach służbowych zawieszona się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia.

2.¹⁵⁰⁾ Po zakończeniu postępowania karnego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, policjant otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obowiązkowe podwyżki wprowadzone w okresie zawieszenia, jeżeli nie został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 125. 1.¹⁵¹⁾ Policjantowi tymczasowo aresztowanemu zawieszona się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia.

2. W razie umorzenia postępowania karnego lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu, policjant otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obowiązkowe podwyżki tego uposażenia, wprowadzone w okresie zawieszenia, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu policjanta ze służby, z zastrzeżeniem przepisu ust. 3.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia lub amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Art. 126. 1. Policjantowi, który samowolnie opuścił miejsce pełnienia służby albo pozostaje poza nim lub nie podejmuje służby, zawieszona się uposażenie od najbliższego terminu płatności. Jeżeli policjant pobrał już za czas nie usprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

¹⁴⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 50 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 115.

¹⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 32 ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹⁵¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 50 pkt 5 ustawy wymienionej w przypisie 115.

2. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną, wypłaca się policjantowi zawieszono uposażenie; w przypadku nieobecności nie usprawiedliwionej policjant traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie zawinionej niemożności pełnienia przez policjanta obowiązków służbowych.

4. Policjantowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli policjant pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca się mu odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 127. 1. Z uposażenia policjantów mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych — na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych, jeżeli dalsze przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

2.¹⁵²⁾ Przez uposażenie, o którym mowa w ust. 1, rozumie się uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, odprawę wymienioną w art. 114 oraz świadczenia określone w art. 112 i 117.

3. (skreślony).¹⁵³⁾

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ określa jednostki organizacyjne właściwe do dokonywania potrąceń z uposażenia oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 128.¹⁵⁴⁾ Przepisu art. 127 ust. 1 i 2 nie stosuje się do zaliczek pobieranych do rozliczenia, a w szczególności na koszty podróży służbowej, delegacji i przeniesienia. Należności te potrąca się z uposażenia w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń z innych tytułów.

Art. 129. Uprawnienia przewidziane w art. 12, art. 101 ust. 2, art. 102, art. 104 ust. 3, art. 105, art. 110 ust. 1, art. 112 ust. 1, art. 113 i art. 120 ust. 2 minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ wykonuje po zasięgnięciu opinii związku zawodowego Policji.

Art. 130. (skreślony).¹⁵⁵⁾

Art. 131. Przepisy rozdziałów 7—9 niniejszej ustawy dotyczące policjantów w służbie przygotowawczej stosuje się również do policjantów w służbie kandydackiej, z wyjątkiem przepisów art. 88 ust. 2 i art. 115 ust. 4.

¹⁵²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 50 pkt 6 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 115.

¹⁵³⁾ Przez art. 50 pkt 6 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 115.

¹⁵⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 50 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 115.

¹⁵⁵⁾ Przez art. 53 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 108.

Rozdział 10

Odpowiedzialność dyscyplinarna i karna policjantów

Art. 132. Policjant ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przestępstwa i wykroczenia — niezależnie od odpowiedzialności karnej.

Art. 133. 1. Policjant podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie dyscypliny służbowej oraz w innych przypadkach określonych w ustawie.

2. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na wniosek sądu lub prokuratora, organ wnioskujący ma być poinformowany o wyniku tego postępowania.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy sąd nakazał wymierzenie kary dyscyplinarnej policjantowi, nie określając jednak jej rodzaju.

Art. 134. 1. Policjantowi mogą być wymierzone kary dyscyplinarne:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) surowa nagana,
- 4) nagana z ostrzeżeniem,
- 5) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku,
- 6) wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe,
- 7) obniżenie stopnia,
- 8) (skreślony),¹⁵⁶⁾
- 9) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby,
- 10) wydalenie ze służby.

2. Niezależnie od kar wymienionych w ust. 1 można ponadto wymierzyć karę zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów na okres od 6 miesięcy do 3 lat. Karę tę wymierza się tylko za czyn polegający na naruszeniu przepisów o ruchu drogowym, podlegający orzecznictwu kolegium do spraw wykroczeń, za który odrębna ustawa przewiduje orzeczenie takiej kary.

3. W stosunku do policjanta w służbie kandydackiej oprócz kar wymienionych w ust. 1 można stosować ponadto następujące kary dyscyplinarne:

- 1) zakaz opuszczania miejsca zakwaterowania,
- 2) areszt do 14 dni.

4. W uzasadnionych przypadkach można łączyć karę wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe oraz karę wydalenia ze służby z karą obniżenia stopnia,

¹⁵⁶⁾ Przez art. 2 pkt 60 ustawy wymienionej w przypisie 1.

a w sprawach o wykroczenia w ruchu drogowym — z zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów.

Art. 135. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 90 dni od dnia otrzymania przez przełożonego, o którym mowa w art. 139, wiadomości o popełnieniu przewinienia lub naruszeniu dyscypliny służbowej.

2. Nie można wymierzyć policjantowi kary dyscyplinarnej po upływie 1 roku od dnia popełnienia czynu, o którym mowa w ust. 1.

3.¹⁵⁷⁾ W przypadku gdy czyn, o którym mowa w ust. 1, stanowi jednocześnie przestępstwo, przedawnienie karalności dyscyplinarnej następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa.

Art. 136. 1. Za wykroczenia podlegające rozpoznaniu w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, policjant ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną, jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej.

2. Organy powołane do orzekania w sprawach o wykroczenia, a także inne zainteresowane organy lub instytucje, kierują wnioski o ukaranie policjanta do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji.

3. Za wykroczenia, za które stosownie do przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia lub innych przepisów szczególnych właściwe organy określone w tych przepisach mogą nakładać grzywny w drodze mandatu karnego, policjanci podlegają odpowiedzialności w trybie postępowania mandatowego. Kary grzywny w drodze mandatu karnego wymierzają policjantom te organy.

4. W razie odmowy lub nieuiszczenia w terminie grzywny wymierzonej w drodze mandatu karnego, organ upoważniony do jej nałożenia kieruje wniosek o ukaranie policjanta do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 i 4, dotyczący komendantów wojewódzkich Policji i ich zastępców lub policjantów pełniących służbę w Komendzie Głównej Policji kierowany jest do Komendanta Głównego Policji.

Art. 137. W przypadkach określonych w art. 136 ukaranie dyscyplinarne nie może nastąpić po upływie terminu przedawnienia określonego dla danego wykroczenia w Kodeksie wykroczeń.

Art. 138. 1. Za czyny, za które w myśl odrębnych przepisów właściwe organy są uprawnione do nakładania kar porządkowych, policjanci ponoszą wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną.

2. Odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają również policjanci w przypadkach, gdy właściwe orga-

ny są uprawnione do stosowania grzywny w celu przymuszenia.

3. O pociągnięcie policjanta do odpowiedzialności dyscyplinarnej występują organy, o których mowa w ust. 1 i 2, do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji. Przepis art. 136 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 139. 1.¹⁵⁸⁾ Udzielanie wyróżnień oraz wymierzanie kar dyscyplinarnych należy do właściwych przełożonych, z zastrzeżeniem przypadków określonych w art. 54 ust. 3.

2. Szczegółowe zasady i tryb udzielania wyróżnień, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych, wymierzania w nich kar i ich wykonywania, odwoływania się od wymierzanych kar, a także właściwość przełożonych w tych sprawach określa minister właściwy do spraw wewnętrznych⁹⁾ w drodze rozporządzenia.

Art. 140. 1. Sądy honorowe są właściwe w sprawach o nieprzestrzeganie przez policjanta zasad etyki zawodowej, a zwłaszcza honoru, godności i dobrego imienia służby.

2. Sądy honorowe nie są właściwe w sprawach, o których mowa w ust. 1, jeżeli czyn popełniony przez policjanta daje podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego albo stanowi wykroczenie lub przestępstwo.

3. Sądy honorowe orzekają na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie dowodów.

4. Przy orzekaniu członkowie sądów honorowych są niezawisli.

5. Sądy honorowe są wybieralne.

6. Sądy honorowe mogą orzekać środki wychowawcze wobec policjantów.

Art. 141. Szczegółową organizację sądów honorowych, ich właściwość oraz zasady i tryb postępowania, a także rodzaje stosowanych przez sądy honorowe środków wychowawczych określa Komendant Główny Policji, w porozumieniu ze związkiem zawodowym funkcjonariuszy Policji.

Art. 141a.¹⁵⁹⁾ Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 i 344 Kodeksu karnego mają odpowiednie zastosowanie do funkcjonariuszy Policji.

Art. 142. (uchylony).¹⁶⁰⁾

Art. 143. (uchylony).¹⁶⁰⁾

Art. 144. (uchylony).¹⁶⁰⁾

¹⁵⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 33 ustawy wymienionej w przypisie 7.

¹⁵⁹⁾ Dodany przez art. 6 § 1 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁶⁰⁾ Przez art. 6 § 1 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁵⁷⁾ Dodany przez art. 2 pkt 61 ustawy wymienionej w przypisie 1.

Art. 144a.¹⁶¹⁾ Nie popełnia przestępstwa, kto wykonuje czynności określone w art. 19a ust. 1, jeżeli zostały zachowane warunki określone w art. 19a ust. 4, a także kto wykonuje czynności określone w art. 19b ust. 1.

Art. 145. (uchylony).¹⁶⁰⁾

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 146. 1. Z chwilą utworzenia Policji Milicja Obywatelska zostaje rozwiązana.

2.—4. (pominięte).¹⁶²⁾

Art. 147. 1. Minister Spraw Wewnętrznych zorganizuje Policję w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Z chwilą zorganizowania Policji likwidacji ulegają urzędy spraw wewnętrznych.

Art. 148. (pominięty).¹⁶²⁾

Art. 149. 1. Z chwilą rozwiązania Milicji Obywatelskiej jej funkcjonariusze stają się policjantami.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do tych funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, którzy do dnia 31 lipca 1989 r. byli funkcjonariuszami Służby Bezpieczeństwa.

3. (pominięty).¹⁶²⁾

Art. 150. 1. Dotychczasowi funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej lub Służby Bezpieczeństwa, którzy podejmą służbę w Policji albo zostaną zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zachowują odpowiednio ciągłość służby lub zatrudnienia.

2. (pominięty).¹⁶²⁾

¹⁶¹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 62 ustawy wymienionej w przypisie 1.

¹⁶²⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

Art. 151. 1. Funkcjonariusze zwolnieni ze służby w Milicji Obywatelskiej, którzy nie podejmą służby lub pracy w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zachowują uprawnienia przewidziane dla funkcjonariuszy zwolnionych ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5, chyba że nabyli uprawnienia do zwolnienia ze służby na korzystniejszych warunkach.

2. (pominięty).¹⁶²⁾

3. (pominięty).¹⁶²⁾

Art. 152. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy ustaje członkostwo w partiach politycznych tych policjantów, którzy do takich organizacji dotąd należeli.

Art. 153. Ilekroć w przepisach prawa jest mowa o „Milicji Obywatelskiej” i „funkcjonariuszach Milicji Obywatelskiej”, należy przez to rozumieć „Policję” i „policjantów”.

Art. 154.—156. (pominięte).¹⁶²⁾

Art. 157. 1. Traci moc ustawa z dnia 31 lipca 1985 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 38, poz. 181 oraz z 1989 r. Nr 34, poz. 180 i Nr 35, poz. 192), w części dotyczącej Milicji Obywatelskiej.¹⁶³⁾

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, jeśli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż 1 rok.

3. (pominięty).¹⁶²⁾

Art. 158. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.¹⁶⁴⁾

¹⁶³⁾ W pozostałym zakresie (w części dotyczącej Służby Bezpieczeństwa) uchylona przez art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180), która weszła w życie z dniem 10 maja 1990 r.

¹⁶⁴⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 10 maja 1990 r.